

UVNITŘ VYDÁNÍ

Výroční zpráva České školní inspekce
projednána ve školských výborech
Parlamentu ČR | 3

Stav inkluzivního vzdělávání ve školách | 4

Tomáš Zatloukal potvrzen ve funkci
ústředního školního inspektora | 7

Česká školní inspekce podepsala dohodu
o spolupráci se školskými odbory | 10

Česká školní inspekce provedla hlavní sběr
dat mezinárodního šetření PIRLS 2016 | 14

Pohled České školní inspekce na placené
kroužky v mateřských školách | 15

Změna v zasílání záznamů o úrazech | 16

Aktualizace hodnoticích kritérií | 17

Česká školní inspekce nově hodnotí
i vyšší odborné školy | 18

Vybraná témata inspekční činnosti
ve školním roce 2015/2016 | 19

Individuální vzdělávání žáků na 1. stupni
základní školy | 22

Vzdělávání v bezpečnostních tématech | 24

Zápisy do 1. ročníku základní školy | 25

Rizikové jevy ve školách na základě zjištění
České školní inspekce | 27

Jak řešit školní šikanování | 28

Právní aktuality | 31

Česká školní inspekce podporuje reformy
vzdělávacího systému na Ukrajině | 32

Úvodní slovo ústředního školního inspektora

Vážené dámy, vážení pánové,

Česká školní inspekce připravila další číslo svého pravidelného informačního bulletinu, ve kterém představuje vybrané stěžejní události a informace z činnosti našeho úřadu za období od počátku nového kalendářního roku 2016.

Mezi hlavní úkoly České školní inspekce jako národní autority pro hodnocení a kontrolu kvality a efektivitu počátečního vzdělávání a správní úřad s celostátní působností patří výkon hodnotící a kontrolní činnosti ve všech školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku a hodnocení vzdělávací soustavy jako celku. Činíme tak formou komplexní inspekční činnosti ve stanoveném šestiletém cyklu, formou tematické inspekční činnosti zaměřené na podrobnější hodnocení vzdělávání v konkrétních tématech a šetříme také nejrůznější podněty, stížnosti nebo petice. Mimo vlastní výkon inspekční činnosti se však náš úřad intenzivně věnuje také dalším důležitým aktivitám, jako je spolupráce s řadou národních partnerů, mezinárodní spolupráce v rámci Stálé mezinárodní konference inspektorátů i v rámci různých bilaterálních aktivit, důsledná komunikace se zástupci profesních školských asociací, vysokých škol i neziskového sektoru a důraz klademe také na podporu

práce pedagogů a vytváření sdílených metod, postupů a nástrojů využitelných mimo Českou školní inspekci také přímo pedagogickou praxí. O všech podstatných aktivitách se pak Česká školní inspekce snaží poctivě a pravidelně informovat co nejširší odbornou i laickou veřejnost a působit transparentně, předvídatelně a vstřícně.

Věřím, že i aktuální vydání informačního bulletinu České školní inspekce k naplnění těchto záměrů přispěje.

Příjemné čtení přeje

FOTO | Gabriela Francová, ČŠI

Pravidelná jednání vedení služebních úřadů

V rámci rezortu školství, mládeže a tělovýchovy působí dle zákona o státní službě dva služební úřady - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Česká školní inspekce, pro kterou je ministerstvo školství ve věcech státní služby nadřízeným služebním úřadem. V rámci koordinace činností, sdílení informací a společného postupu ve věcech státní služby se konají pravidel-

ná společná jednání státního tajemníka v MŠMT Jindřicha Fryče a vedoucích pracovníků MŠMT, věnujících se otázkám státní služby s vedoucími služebními funkcionáři České školní inspekce. Probírána jsou např. témata systemizace služebních míst, výběrových řízení nebo odměňování, dále pak nové služební předpisy a další záležitosti souvisejících s efektivním a ko-

ordinovaným výkonem státní služby v rezortu školství. Zástupci České školní inspekce se také pravidelně účastní metodických porad organizovaných Sekcí pro státní službu Ministerstva vnitra ČR, které slouží k předávání instrukcí a diskutování složitějších otázek státní služby ze strany všech služebních úřadů působících v České republice dle zákona o státní službě. ...

Senátní i poslanecký školský výbor projednal Výroční zprávu České školní inspekce za školní rok 2014/2015

V úterý **5. ledna 2016** projednal Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu České republiky za účasti ústředního školního inspektora Tomáše Zatloukala Výroční zprávu České školní inspekce za školní rok 2014/2015, která poskytuje souhrnné informace o stavu počátečního vzdělávání na jednotlivých stupních i vzdělávací

soustavy České republiky jako celku. O necelé dva týdny později (**14. ledna 2016**) ji ústřední školní inspektor představil také členům Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Jak senátoři, tak poslanci hodnotili výroční zprávu pozitivně. Ocenili její kvalitní zpracování, relevantnost jejího obsahu, množství

zajímavých a důležitých informací a podnětů pro tvůrce vzdělávacích politik. Zároveň vyzdvihli širokou využitelnost získaných inspekčních dat pro další činnosti související se zkvalitňováním vzdělávání v České republice.

Členové senátního i poslaneckého školského výboru po rozsáhlé diskuzi vzali výroční zprávu jednohlasně na vědomí. ...

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a místopředseda senátního školského výboru Jiří Šesták.

Členové senátního školského výboru Jiří Oberfalzer a Zdeněk Berka.

Jednání Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Poslankyně Parlamentu České republiky Nina Nováková a ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Stav inkluzivního vzdělávání ve školách – české školy společné vzdělávání žáků zvládají

Česká školní inspekce se v rámci komplexní inspekční činnosti dlouhodobě zabývá společným vzděláváním dětí a žáků. Od letošního školního roku intenzivněji sleduje a vyhodnocuje také míru inkluzivity ve školách. Přestože k dispozici jsou zatím informace pouze z malého vzorku škol, a není tedy možné konkrétní zjištění považovat za reprezentativní, lze pozitivně hodnotit skutečnost, že přes 90 % škol je z pohledu rovného přístupu ke vzdělávání na standardní úrovni a některé z nich jsou dokonce na úrovni výborné. Přesahují očekávanou úroveň v situaci, kdy ještě neplatí podpůrná opatření a do vzdělávacího systému směřuje méně finančních prostředků, než tomu bude po 1. září 2016.

Mgr. Tomáš Zatloukal
ústřední školní inspektor

Počet žáků ve speciálních třídách v posledních deseti letech postupně klesá. Zatímco ve školním roce 2005/2006 bylo vzděláváno ve speciálních třídách celkem 43 971 žáků, ve školním roce 2014/2015 jejich počet klesl o téměř 14 tisíc na celkových 29 995.

Od roku 2008/2009 naopak stoupá počet individuálně integrovaných žáků v běžných třídách.

V posledních pěti letech dokonce převyšuje počet individuálně integrovaných žáků počet žáků navštěvujících speciální třídy. A tento trend pokračuje. Stále více škol má zkušenosti se vzděláváním žáků se zdravotním postižením nebo znevýhodněním (viz Tabulka 1).

Sledované parametry

Od letošního školního roku začala Česká školní inspekce hodnotit školy a školská zařízení podle nových kritérií, která vycházejí z modelu tzv. kvalitní školy. Kritéria kvalitní školy jsou členěna do šesti základních oblastí – Koncepce a rámeček školy, Pedagogické vedení školy, Kvalita pedagogického sboru, Vzdělávání, Vzdělávací výsled-

Tabulka 1 | Žáci podle druhu postižení a formy integrace

Podíl škol, ve kterých jsou vzděláváni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (mimo sociální znevýhodnění) podle druhu postižení a formy integrace – podíl škol (v %)

Druh postižení/ Forma integrace	2012/2013*		2015/2016**	
	individuální integrace v běžných třídách	skupinová integrace v běžné škole	individuální integrace v běžných třídách	skupinová integrace v běžné škole
mentální postižení	19,8	3,3	25,2	3,5
- z toho lehké	18,3	3,1	24,0	3,4
- z toho středně těžké	2,8	1,4	2,3	1,5
- z toho těžké	0,1	0,4	0,1	0,3
- z toho hluboké	x	0,0	x	0,0
sluchové	12,6	0,3	15,0	0,5
- z toho těžké	4,8	0,1	6,2	0,3
zrakové	9,4	0,2	10,6	0,3
- z toho těžké	2,9	0,1	3,9	0,1
vadami řeči	20,6	1,1	34,2	1,3
- z toho těžké	3,2	0,2	7,9	0,7
tělesné	18,8	0,5	17,9	0,3
- z toho těžké	6,7	0,2	6,8	0,2
více vadami	12,6	2,1	14,9	2,2
- z toho hluchoslepí	0,2	0,0	0,4	0,0
vývojové poruchy učení	71,9	2,7	75,3	1,9
vývojové poruchy chování	33,3	1,2	50,8	1,3
- z toho těžké	x	0,1	x	0,2
autismus	20,8	1,7	33,4	2,4

* z celkového počtu 3 683 běžných škol

** z celkového počtu 3 726 běžných škol

ky a Podpora žáků (dětí, studentů) při vzdělávání (rovné příležitosti). Podrobné sledování míry inkluze ve školách spadá do poslední jmenované oblasti. Česká školní inspekce například zjišťuje, jestli škola vytváří každému dítěti, žákovi a studentovi rovné příležitosti a spravedlivé podmínky ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo speciální vzdělávací potřeby. Dále Česká školní inspekce monitoruje heterogenitu tříd i existenci vnější diferenciaci. Sleduje také, jaký je přístup dětí, žáků a studentů ke školním a mimoškolním aktivitám, posuzuje míru cílených podpůrných opatření směřujících k těm, kdo vyžadují speciální péči, tedy jednak k dětem a žákům, kteří selehávají a v jistém pohledu zaostávají za ostatními, a jednak k dětem a žákům nadaným, kteří mají také speciální vzdělávací potřeby.

České školy obstály

V prvním pololetí letošního školního roku Česká školní inspekce v rámci komplexní inspekční činnosti hodnotila 230 základních škol z pohledu společného vzdělávání. Získaná data potvrzují, že situace v českých školách je z pohledu rovného přístupu ke vzdělávání a z pohledu spravedlivosti mnohem lepší, než jak by se mohlo zdát z aktuální podoby debaty k problematice inkluze žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných škol.

Přes 90 % českých škol, které Česká školní inspekce navštívila, je z pohledu rovného přístupu ke vzdělávání na standardní úrovni

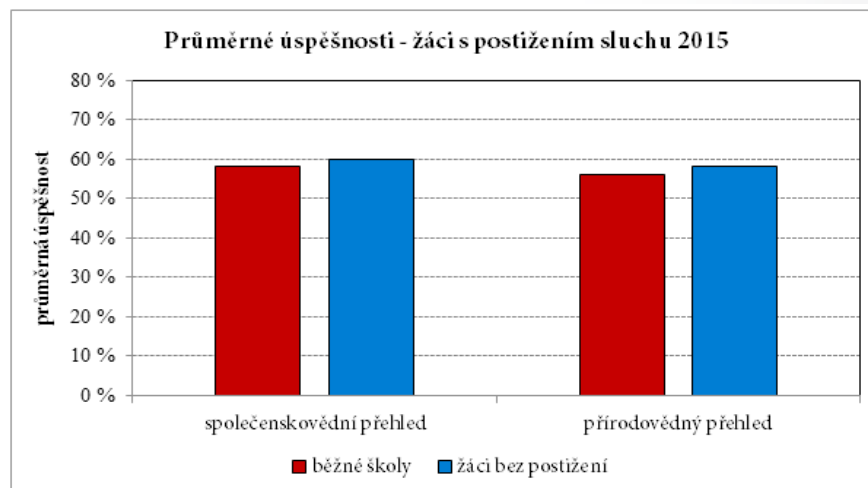
a některé ze škol dosahují dokonce výborné úrovně. V navštívených hodinách byla žákům se speciálními vzdělávacími potřebami poskytována účinná individuální podpora a v mnoha ohledech se jim učitelé věnovali v maximálně možné míře. Podpora žákům se speciálními vzdělávacími potřebami však byla poskytována i mimo samotnou výuku (doučování, konzultace, organizace volnočasových aktivit). Ve všech inspektovaných základních školách byly školní akce a volnočasové aktivity přístupné všem žákům. Ve většině škol byla jako efektivní hodnocena spolupráce s rodiči žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a s různými institucemi. Přibližně polovina inspektovaných základních škol vytvářela pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami individuální vzdělávací plán nebo individuální vzdělávací strategie.

Důležitým ukazatelem spravedlivosti vzdělávání je také heterogenita (různorodost) tříd. Přibližně v 90 % škol byly všechny třídy heterogenní, v 91,8 % základních škol nebyla zjištěna vnější diferenciaci žáků (tj. rozdělování žáků do škol a do tříd podle jejich schopností). Prvek vnější diferenciaci byl za-

znamenána pouze u tříd se specifickým zaměřením (např. s rozšířenou výukou jazyků, matematické, sportovní), ve speciálních třídách (pro žáky se zdravotním postižením) a ve třídách pro žáky vzdělávané dle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.

Srovnatelné výsledky integrovaných žáků

České školy vzdělávají integrované žáky s postižením stejně úspěšně jako žáky bez postižení. Dokládají to také výsledky testování žáků realizovaného Českou školní inspekci v roce 2013 (český jazyk, matematika, cizí jazyk) a výběrového zjišťování výsledků žákův roce 2015 (přírodovědný přehled, společenskovední přehled). **Žáci se sluchovým postižením integrovaní v běžných školách dosáhli srovnatelných výsledků jako žáci bez sluchového postižení** (se zohledněním přizpůsobení v obsahu testů). V některých oblastech byli dokonce lepší. Při integraci v běžných školách se žáci se speciálními vzdělávacími potřebami neztratili. ...

Česká školní inspekce podporuje program POKOS (Příprava občanů k obraně státu)

Ve středu 3. února 2016 navštívil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys projektový den v Základní škole Vojnovičova v Ústí nad Labem, zaměřený na realizaci programu Příprava občanů k obraně státu (POKOS). Akci pořádalo Ministerstvo obrany ČR ve spolupráci s Krajským vojenským velitelstvím Ústeckého kraje a 31. plukem radiacní, chemické a biologické ochrany. Ve středu 13. dubna 2016 pak náměstek Andrys podpořil program POKOS v Základní škole Komenského II ve Zlíně. Ten organizovalo Krajské vojenské velitelství Zlínského kraje. Jde o součást vzdělávacích programů pro žáky základních škol, které Ministerstvo obrany ČR a Armáda ČR organizují v rámci celé České republiky.

Vzdělávací program POKOS vychází z *Koncepce přípravy občanů k obraně státu* a od 1. září 2013 je součástí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Výuka zmíněné oblasti by měla u žáků vytvářet pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost a ovlivňovat jejich postoje v oblastech obrany státu a ochrany fyzického i duševního zdraví, životů, životního prostředí a majetku při různých rizikových situacích a mimořádných událostech vojenského charakteru. Na této úrovni je příprava občanů k obraně státu zaměřena zejména na zdravotnickou přípravu, přípravu k civilní ochraně, přípravu k sebeobraně a vzájemné pomoci v krizových situacích vojenského i nevojenského charakteru. Žáci v rámci vzdělávání získají základní informace o současném bezpečnostním prostředí, o výhodách členství České republiky v mezinárodních bezpečnostních a politicko-vojenských organizacích, o principech obrany státu a o úloze ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru. Zároveň se seznámí s povinnostmi, které jim jakožto občanům ČR ve vztahu k obraně státu vyplývají z platných právních norem.

Zprava: ředitel Zlínského inspektorátu ČŠI Vlastislav Kožela, náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, ředitel Krajského vojenského velitelství Zlínského kraje plk. Radek Henner, ředitel Základní školy Komenského II ve Zlíně Milan Alex a Ivan Gerhát z ministerstva obrany (Zlín, 13. dubna 2016).

V rámci programu POKOS vojáci ukazují žákům základní školy útočnou pušku. (Zlín, 13. dubna 2016).

Příprava občanů k obraně státu je koncipována tak, aby rozvíjela občanské a právní vědomí žáků, posilovala jejich smysl pro osobní i občanskou odpovědnost a motivovala je k aktivní a kvalitní účasti na životě

demokratické společnosti v souvislosti s plněním úkolů obrany státu.

Aktivita Ministerstva obrany ČR i Armády ČR v těchto oblastech považuje Česká školní inspekce za velmi cenné a přínosné. ...

| Představitelé České školní inspekce jednali s předsedou Národní rady osob se zdravotním postižením

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys se v úterý **9. února 2016** sešli s předsedou Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Václavem

Krásou. Tématem jednání byly dosavadní zkušenosti se vzděláváním dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a možnosti zvyšování kvality jejich vzdělávání a dalšího odstraňování bariér při vzdělávání a s ním

souvisejících činnostech. Představitelé obou institucí se v závěru jednání dohodli na užší vzájemné spolupráci s cílem maximální podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením. ...

| Tomáš Zatloukal potvrzen ve funkci ústředního školního inspektora

S účinností ke dni 11. února 2016 byl ústřední školní inspektor Mgr. Tomáš Zatloukal potvrzen ve funkci a jmenován na služební místo vedoucího služebního úřadu – ústředního školního inspektora České školní inspekce.

Na základě výsledku výběrového řízení, které podle zákona o státní službě vyhlásil náměstek ministra vnitra pro státní službu RNDr. Josef Postránecký, ho do funkce jmenoval státní tajemník v Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy PhDr. Jindřich Fryč v součinnosti s ministryní školství, mládeže a tělovýchovy.

Ve funkci náměstka ústředního školního inspektora a zástupce vedoucího služebního úřadu byl na základě výsledku výběrového řízení, konaného v souladu s požadavky zákona o státní službě, potvrzen PhDr. Ondřej Andrys, MAE. Na služební místo byl jmenován s účinností ke dni 7. dubna 2016.

V návaznosti na zákon o státní službě jsou v průběhu roku 2016 prováděna výběrová řízení na všechna služební místa představených v České školní inspekci. Kromě již ukončených vý-

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys.

běrových řízení na ústředního školního inspektora a náměstka ústředního školního inspektora je v těchto dnech realizován výběr uchazečů ke jmenování na služební místa ředitelů odborů, ná-

sledovat budou vedoucí oddělení a ředitelé krajských inspektorátů. Vyhlášení výběrových řízení jsou zveřejňována na webových stránkách České školní inspekce v sekci „kariéra“. ...

Česká školní inspekce prezentovala výsledky výběrového testování žáků zástupcům pedagogických fakult

Ve čtvrtek 3. března 2016 proběhla na ústředí České školní inspekce v Praze za účasti ústředního školního inspektora Tomáše Zatloukala prezentace hlavních zjištění z výběrového zjišťování výsledků žáků 9. ročníku základních škol, provedeného Českou školní inspekcí v květnu 2015.

Mgr. Petr Suchomel, Dr.
vedoucí oddělení metodik a analýz

Hlavním cílem setkání, které ho se zúčastnily téměř dvě desítky účastníků z pedagogických fakult celé České republiky, bylo jednak představit filosofii výběrových zjišťování, která Česká školní inspekce provádí v rámci zákonného zmocnění zjišťovat mimo jiné také výsledky vzdělávání, jednak prezentovat základní zjištění vyplývající ze souhrnných výsledků žáků a diskutovat jejich možné příčiny.

Oblasti testování a úspěšnost

Výběrové zjišťování výsledků žáků zahrnuje v roce 2015 celkem šest vzdělávacích oborů – přírodopis, chemii, fyziku, dějepis, zeměpis a výchovu k občanství. Největší část setkání byla věnována prezentaci a diskusi nejméně úspěšně řešených úloh v jednotlivých vzdělávacích oborech. Všichni zúčastnění konstatovali, že pro žáky nejobtížnější úlohy v testech jsou adekvátním obrazem požadavků Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Fakt, že v nich žáci dosahují mimořádně nízkých úspěšností, by měl být jednak

impulzem k diskusi o obsahu a rozsahu požadavků jednotlivých vzdělávacích oborů v RVP ZV, jednak podkladem cílené podpory budoucím i stávajícím učitelům příslušných vzdělávacích oborů (tvorba metodických návodů a pomůcek k tématům, která žákům činí potíže).

Objektivní informace

Právě z posledně jmenovaného důvodu zástupci fakult připravujících budoucí učitele ocenili skutečnost, že díky analýzám výsledků jednotlivých výběrových zjišťování prováděných Českou školní inspekcí jsou poprvé k dispozici objektivní informace o míře osvojení alespoň některých (v testech zahrnutých) výstupů požadovaných Rámcovým vzdělávacím programem. V závěru zazněla ze strany účastníků setkání jednoznačná podpora budoucí realizace obdobných zjišťování a nabídka různých forem participace na přípravě, zajištění a vyhodnocení takových zjišťování (především odborná garance obsahu jednotlivých úloh a validity testů). ...

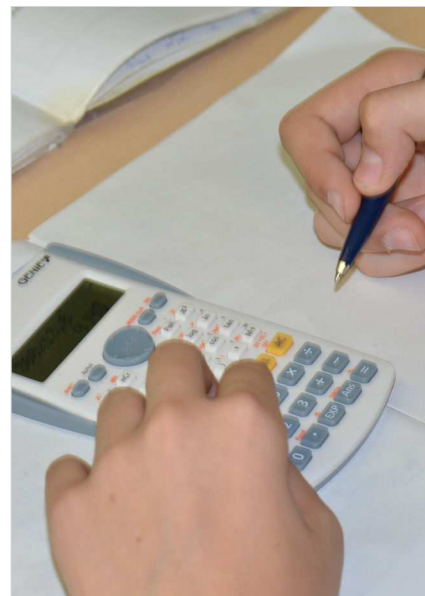
ZVLÁDNETE PRO ŽÁKY NEJTĚŽŠÍ ÚLOHU?

Doplňte celým číslem správný výsledek:

Abychom připravili dvacetiprocentní roztok cukru, musíme k 1 litru vody přidat ____ gramů cukru.

(Odkaz k výstupu RVP: žák vypočítá složení roztoku, připraví prakticky roztok daného složení.)

Řešení: 250. Správně odpovědělo jen jedno procento žáků.

Všeobecné vzdělávání v evropském kontextu – konference ředitelů gymnázií

Ve dnech **14. – 16. března 2016** se ve Zlíně uskutečnila konference pořádaná Asociací ředitelů gymnázií ČR s podtitulem Všeobecné vzdělávání v evropském kontextu, které se zúčastnil také ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal. Konference se konala pod záštitou předsedy sněmovního výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Jiřího Zlatušky a skládala se z několika bloků. Ředitelé gymnázií ve Zlíně probrali aktuální školská témata, jako je financování regionálního školství nebo karierní řád, vyslechli si

zahraniční zkušenosti se všeobecným vzděláváním a zamýšleli se nad jeho dalším směřováním a místem v českém vzdělávacím systému. Součástí programu konference byly také vnitrosociální záležitosti. Ústřední školní inspektor ve svém vystoupení nabídl pohled na možnou uplatnitelnost absolventů všeobecného vzdělávání na trhu práce, z různých úhlů pohledu komentoval rozdíly mezi vzdělávacími programy všeobecného a odborného vzdělávání a nabídl také kontextová zjištění z mezinárodních šetření. ...

FOTO | archiv Asociace ředitelů gymnázií

Vedení České školní inspekce diskutovalo s představiteli školských asociací

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys se ve čtvrtek **17. března 2016** setkali s vedoucími představiteli stěžejních asociací působících ve vzdělávání. Společného jednání se zúčastnil předseda Unie školských asociací CZESHA Jiří Zajíček, prezidentka Asociace ředitelů základních škol ČR Hana Stýblová, předsedkyně Asociace vyšších odborných škol Markéta Pražmová, prezidentka Asociace základních uměleckých škol ČR Jindřiška Kudrlová, člen výboru Asociace aktivních škol Josef Slovák, místopředsedkyně Asociace předškolní výchovy Ludmila Šprachtová, vedoucí sekce církevního školství České biskupské konference Martin Čech a zástupce Sdružení

soukromých škol Čech, Moravy a Slezska Radim Jendřejas.

Tématem setkání byly dosavadní zkušenosti České školní inspekce s hodnocením podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání dle hodnotících kritérií vycházejících z modelu tzv. kvalitní školy, problematika výběrových zjišťování výsledků žáků ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017, návrhy specifických úkolů pro Plán hlavních úkolů České školní inspekce na školní rok 2016/2017 a také aktuální témata počátečního vzdělávání. Diskuze pak byla vedena k problematice základního uměleckého vzdělávání, vzdělávání dětí mladších 3 let v mateřských školách, k otázkám učňovského školství, k Operačnímu programu Výzkum, vývoj

a vzdělávání, k šikaně nebo připravovanému kariernímu systému učitelů. Představitelé školských asociací podpořili dosavadní činnost České školní inspekce v jednotlivých oblastech a s vedením České školní inspekce se shodli také v pohledu na stěžejní problémy současného počátečního vzdělávání a jejich řešení. ...

FOTO | Lucie Kovaříková, ČŠI

První setkání národních koordinátorů mezinárodního šetření PISA 2018 se uskutečnilo v Praze

Ve dnech 14.– 18. března 2016 se v Praze uskutečnilo první setkání národních koordinátorů stěžejního mezinárodního šetření PISA 2018, které ve spolupráci s OECD hostila a organizovala Česká školní inspekce. Přítomni byli zástupci 81 zemí z celého světa. Jednání národních koordinátorů jednotlivých zemí zahájil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, který zdůraznil význam mezinárodních šetření jako důležité součásti činnosti České školní inspekce. Výsledky mezinárodních šetření

jsou klíčové pro komplexní zprávy o stavu českého vzdělávání, jsou jedinečným doplněným informací, které Česká školní inspekce ve školách a školských zařízeních zjišťuje a analyzuje, zachycují dlouhodobé trendy českého školství a poskytují důležité mezinárodní srovnání s výkonností školských systémů zemí OECD a dalších zúčastněných států. Publikované analýzy vycházející z dat mezinárodních šetření jsou určeny především zákonodárcům, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, školám,

univerzitám, školským asociacím, neziskovému sektoru a dalším odborníkům ve vzdělávání.

Kromě mezinárodního šetření PISA garantuje Česká školní inspekce také šetření PIRLS, TIMSS a TALIS. ...

FOTO | Hana Novotná, ČŠI

Česká školní inspekce podepsala dohodu o spolupráci se školskými odbory

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a předseda Českomoravského odborového svazu pracovníků školství František Dobšík podepsali ve čtvrtek 31. března 2016 aktualizovanou dohodu o spolupráci mezi oběma institucemi (první dohoda o spolupráci byla podepsána již v roce 2007). Spolupráce se bude zaměřovat zejména na vzájemné vyměňování poznatků a zkušeností a poskytování poradenské pomoci, vytváření metodických materiálů, připomínkování materiálů jiných orgánů týkajících se vzdělávání, reciproční poskytování lektorování k tématům spojeným s problematikou počátečního vzdělávání, přímou spoluprací

při kontrole a inspekční činnosti prováděné ve školách a školských zařízeních a také koordinaci činností tak, aby nedocházelo k duplicitním kontrolám a inspekčním akcím, zejména v oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách a školských zařízeních a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe.

Další dohoda o spolupráci byla ve stejný den uzavřena mezi Českou školní inspekcí a Sdružením místních samospráv ČR, před podpisem jsou pak dohody o spolupráci České školní inspekce se Svazem měst a obcí ČR a Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR. ...

Zleva: Předseda ČMOS PŠ František Dobšík a ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal při podpisu dohody o spolupráci.

Zleva: Místopředseda Sdružení místních samospráv ČR Radim Sršeň a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys.

FOTO | Gabriela Francová, ČŠI

Vedení České školní inspekce diskutovalo s prezidentem Svazu průmyslu a dopravy

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys se ve čtvrtek **31. března 2016** sešli s prezidentem Svazu průmyslu a dopravy ČR Jaroslavem Hanákem. Diskuze se týkala odbor-

ného vzdělávání a hodnocení jeho kvality, spolupráce škol a zaměstnavatelů, problematiky jednotných závěrečných zkoušek v učňovských oborech a praktických maturitních zkoušek na odborných školách nebo německých a rakouských zku-

šeností s duálním vzděláváním. Představitelé obou organizací se shodli na potřebě koordinované spolupráce při zvyšování kvality odborného vzdělávání a při jejím hodnocení a dohodli se na užší spolupráci v těchto oblastech. ...

Spolupráce České školní inspekce s rakouskými kolegy úspěšně pokračuje

Česká školní inspekce přijala ve dnech 30. března až 1. dubna 2016 zástupce rakouské školní inspekce se sídlem v Burgenlandu. Setkání proběhlo v rámci projektu spolupráce České školní inspekce a Landesschulrat für Burgenland, který je zároveň podporován Stálou mezinárodní konferencí inspektorátů (SICI). Setkání se uskutečnilo v Olomouci a z rakouské strany se ho zúčastnili čtyři delegáti.

Mgr. Hana Novotná, M.A.

kancelář náměstkyně ústředního školního inspektora

Hlavním tématem projektu spolupráce je společné vzdělávání žáků (inkluzí) a s tím související monitorování a hodnocení klimatu ve školách. Během třídní návštěvy se rakouští kolegové podíleli na tematickém šetření České školní inspekce ke sledování a hodnocení podpory sociální a čtenářské gramotnosti. Spolu s českými školními inspektory byli přítomni ve vyučování na dvou olomouckých školách. K dispozici měli německé verze formulářů ke sledovaným gramotnostem. Zároveň se rakouští kolegové účastnili rozhovorů s učiteli, pedagogicko-psychologickými poradci a řediteli navštívených škol. Rakouští inspektori se s do-

mácím inspekčním týmem shodli, že ve školách je zřetelný systémový přístup vedení školy i pedagogických pracovníků k inkluzi.

Pro zaměstnance školy byla zpětná vazba zahraničních kolegů velmi cennou zkušeností a pohled rakouských inspektorů ocenili.

Projekt vzájemné spolupráce s podporou SICI je naplánován na tři roky. Další návštěva se uskuteční v září 2016 v Burgenlandu, kdy zase čeští školní inspektori budou přítomni u práce rakouských inspektorů a budou tak mít jedinečnou příležitost poznat rakouskou praxi hodnocení škol. ...

Čeští a rakouští školní inspektori z Burgenlandu během setkání v Olomouci dne 31. března 2016.

| Příhraniční spolupráce české a slovenské školní inspekce

Projekt s názvem Příhraniční spolupráce České školní inspekce a Štátnej školskej inšpekcie Slovenskej republiky: Porovnání nástrojů inspekční činnosti probíhá za finanční podpory SICI (The Standing International Conference of Inspectorates) už druhým rokem. Stěžejní roli v něm hrají z české strany Jihomoravský a Zlínský inspektorát České školní inspekce, na Slovensku pak inspekční centra v Trenčíně a v Žilině.

PhDr. Irena Borkovcová, MBA

ředitelka Jihomoravského inspektorátu České školní inspekce

Základním prvkem projektu jsou čtyři stáže – dvě návštěvy zástupců Štátnej školskej inšpekcie (ŠŠI) v českých inspekčních týmech a dvě návštěvy zástupců České školní inspekce ve slovenských inspekčních týmech (tzv. stínování). Smyslem stáží je sledovat, jak školní inspektori obou zemí zjišťují a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání a jakým způsobem sbírají a analyzují data získaná v rámci inspekční činnosti ve škole.

Projekt spolupráce bude mít dva hlavní výstupy: odborná studie popíše inspekční činnosti partnerské instituce, posoudí rozdíly

v jednotlivých systémech a identifikuje silné a slabé stránky obou institucí, a na dvou odborných seminářích budou prezentovány dílčí poznatky získané během vzájemné spolupráce.

První ze seminářů se uskutečnil 12. listopadu 2015 v Piešťanech. Poskytl možnost porovnání inspekčních systémů, hodnocení kvality podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ŠŠI a České školní inspekce, a tím jedinečnou možnost sebereflexe inspekční činnosti v obou úřadech. Hlavní školní inspektorka ŠŠI Viera Kalmárová na něm přednesla příspěvek na téma Vymedzenie činnosti

inšpekcie, její struktúra a význam. Na její slova navázal ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal, který hovořil o činnosti, významu a nástrojích České školní inspekce. Následně přednesli informace o elektronických systémech sběru inspekčních dat a jejich využití náměstkem ústředního školního inspektora Ondřej Andrys a za slovenské kolegy Iveta Kozáková.

V současné době probíhá druhá fáze projektu, jejíž součástí je shrnutí výstupů a zkušeností ve výše uvedené odborné studii a uspořádání druhého odborného semináře v Praze v závěru kalendářního roku 2016. ...

Účastníci bilaterální spolupráce české a slovenské školní inspekce (Bratislava, duben 2016).

Ústřední školní inspektor zastupuje Českou republiku v Centru pro výzkum a inovace ve vzdělávání OECD

Posláním Centra pro výzkum a inovace ve vzdělávání (CERI) je zejména podpora inovací a mezinárodní a interdisciplinární výměna znalostí a zkušeností v oblasti vzdělávání. Hlavním úkolem CERI je tvorba koncepcí a strategií efektivních vzdělávacích politik, koordinace mezinárodních výzkumných a inovačních aktivit ve vzdělávání, realizace projektů a studií postihujících nejrůznější témata vzdělávání, tvorba analytických dokumentů s možností sdílení na úrovni členských států, možnost připojit se k prestižním mezinárodním projektům OECD, projektům jiných zemí nebo realizovat projekty či studie s národním zadáním (financováno prostřednictvím speciálních příspěvků). Velmi důležitým přínosem členství ČR v CERI je možnost ovlivňovat směr výzkumu a inovací ve vzdělávání, navazovat efektivní pracovní kontakty se stěžejními aktéry vzdě-

lávání v různých zemích OECD, sdílet zkušenosti, poznatky i problémy, využívat interní databáze a publikace CERI ke kontinuálnímu zvyšování práce národních autorit na poli vzdělávání a také prezentovat příklady inspirativní praxe v České republice.

Aktivity CERI jsou připomínkovány a schvalovány Řídicí radou. Česká republika má v Řídicí radě svého zástupce, kterým je ústřední

školní inspektor Tomáš Zatloukal. Rada je složena ze zástupců členských zemí OECD a jejími členy jsou zejména odborníci s příslušnou praxí v oblasti pedagogiky a sociologie. Jednání Řídicí rady se koná pravidelně jednou za pololeť. Poslední se uskutečnilo v dubnu 2016 v Paříži. ...

*Mgr. Hana Novotná, M.A.
kancelář náměstka ústředního
školního inspektora*

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal (druhý zprava) na dubnovém jednání CERI v Paříži.

Tematické šetření podpory gramotností v roce 2016

Inspekční činnost tematicky zaměřená ve školním roce 2015/2016 na matematickou, čtenářskou a sociální gramotnost sestává ze tří provázaných částí: inspekčních elektronických zjišťování orientovaných především na podmínky pro rozvoj jednotlivých gramotností (přelom dubna a května 2016), prezenční inspekční činnosti ve školách, sledující zejména průběh rozvoje jednotlivých gramotností (březen až červen 2016) a z elektronického zjišťování dosažené úrovně vybraných atributů jednot-

livých gramotností prostřednictvím systému InspIS SET (květen 2016).

Zjišťování obsáhne celkem 898 základních škol a víceletých gymnázií a 424 středních škol, rozdělených rovnoměrně mezi jednotlivé gramotnosti (v každé z vybraných škol bude sledována jedna z uvedených gramotností). Dosažená úroveň gramotností bude zjišťována u žáků 6. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií a u žáků 1. ročníku učebních oborů (obory skupiny H) středních

škol. Ze všech vybraných škol budou formou inspekčního elektronického zjišťování získány informace o klíčových podmínkách pro rozvoj jednotlivých gramotností, ve 315 základních školách z uvedeného vzorku (105 pro každou gramotnost) proběhne rovněž prezenční inspekční činnost zaměřená na průběh rozvoje jednotlivých gramotností.

Výstupem inspekčního šetření budou tematické inspekční zprávy k jednotlivým gramotnostem zveřejněné v srpnu 2016. ...

Česká školní inspekce provedla hlavní sběr dat mezinárodního šetření PIRLS 2016, zaměřeného na čtenářskou gramotnost žáků 4. ročníku základní školy

Česká republika se do mezinárodního šetření PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study), organizovaného Mezinárodní asociací pro hodnocení výsledků vzdělávání (www.iea.nl), v minulosti zapojila v letech 2001 a 2011. Aktuálně probíhá zapojení do cyklu PIRLS 2016.

PhDr. Josef Basl, Ph.D.
vedoucí oddělení mezinárodních šetření

Zjišťování úrovně čtenářské gramotnosti žáků 4. ročníku základní školy bylo provedeno na reprezentativním vzorku škol ze všech krajů České republiky v období **od 29. března do 20. dubna 2016**. Testování bylo ve školách zadáváno inspekčními pracovníky České školní inspekce. Do šetření PIRLS 2016 bylo v rámci 157 škol zapojeno 270 tříd, 6 148 žáků, 271 učitelů a 157 ředitelů.

Zapojení rodičů

Do šetření se zapojili také rodiče zúčastněných žáků, a to prostřednictvím rodičovského dotazníku. Dotazníky pro žáky, jejich rodiče či opatrovníky, učitele a ředitele škol se používají proto, aby bylo možné dosažené testové výsledky žáků lépe vysvětlit a interpretovat. Jejich prostřednictvím se získávají např. informace o kurikulu pro výuku čtení, o domácím a školním prostředí, o čtenářském chování žáků a o názorech a dalších faktorech, které mohou mít vliv na

výslednou úroveň čtenářské gramotnosti.

Vyhodnocování testů a následné analýzy výsledků se řídí harmonogramem mezinárodního centra. Po prvním kole zpracování dat na mezinárodní úrovni obdrží každý stát předběžná data. Na jejich základě budou v České republice pro všechny zapojené školy nejpozději v březnu 2017 připraveny školní zprávy s informacemi o úspěšnosti školy a jednotlivých tříd.

Výsledky v prosinci 2017

Zjištění z hlavního sběru dat šetření PIRLS 2016 s výsledky českých žáků v mezinárodním srovnání budou poté zveřejněna prostřednictvím národní zprávy v prosinci 2017. Následně budou realizovány podrobnější sekundární analýzy, které budou zaměřeny na konkrétní témata (např. specifika slabých a výborných žáků, typy úloh, které jsou pro žáky nejvíce obtížné, podmínky a postupy výuky apod.). ...

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

Čtenářská gramotnost je v projektu PIRLS chápána jako tvořivý a interaktivní proces, při kterém se klade důraz na funkční povahu čtení. Čtenáři by v tomto pojetí měli ovládat čtenářské strategie, při kterých uplatňují své znalosti a zkušenosti, přemýšlejí o tom, co si přečetli, vytvářejí si vlastní představy a identifikují podstatné informace a myšlenky.

Podrobnější informace o šetření PIRLS, publikace s uvolněnými úlohami z PIRLS 2011 a další výstupy jsou k dispozici na webových stránkách České školní inspekce.

Obálka testového sešitu šetření PIRLS 2016.

| Pohled České školní inspekce na placené kroužky v mateřských školách

V nedávném období se do popředí zájmu některých médií dostala problematika placených kroužků v mateřských školách a přístup České školní inspekce k tomuto tématu. Pro vyjasnění nabízíme následující stanovisko.

PhDr. Ondřej Andrys, MAE
náměstek ústředního školního inspektora

Mateřská škola poskytuje vzdělávání podle ŠVP za úplaty stanovenou právním předpisem, resp. bezúplatně. Pokud se **mateřská škola rozhodne poskytnout** nebo zprostředkovat další **nadstandardní aktivity** („kroužky“ v podobě např. výuky cizího jazyka, nadstandardní sportovní, hudební či taneční aktivity apod.), **může tak samozřejmě učinit** a mnohdy jde o vítané rozšíření nabídky školy v rámci její doplňkové činnosti, avšak tyto aktivity **nesmí zasahovat do vzdělávání podle školského zákona**, nesmí toto vzdělávání podle školského zákona nahrazovat a nesmí být poskytovány na úkor rozsahu a kvality vzdělávání dle ŠVP.

Aktivita nabízená v podobě placeného „kroužku“ **nemůže být uvedena jako součást ŠVP**. Pokud by byla, je povinná ji mateřská škola poskytnout všem dětem v rámci standardního vzdělávání zdarma a není možné ji nabízet v placené variantě. Příklad může být následující. Pokud je v ŠVP dané mateřské školy uvedeno, že tato škola např. rozvíjí pohybové aktivity dětí, není již možné nabízet zpoplatněný „kroužek“ pohybových aktivit. Je však mož-

né nabídnout nějakou nadstandardní aktivitu nad rámec ŠVP, tedy např. gymnastický kroužek apod. Z nabídky aktivit navíc musí být jednoznačně patrné, že **rodiče mohou pro své děti tohoto nadstandardu využít, ale nemusí. Pokud této nabídky v podobě nadstandardní aktivity nevyužijí, musí být jejich dětem v mateřské škole zajištěn plnohodnotný program v souladu s ŠVP**. Obdobný pohled lze aplikovat také na lyžařské kurzy, které jsou vítaným doplňkem předškolního vzdělávání a v žádném případě není nutné se organizace těchto kurzů při

splnění stanovených podmínek jakkoli obávat. Není však možné akceptovat praxi, kdy většina dětí odejde do nějakého placeného kroužku a zbývající děti již víceméně jenom čekají, až se ti ostatní vrátí, aby mohly pokračovat ve standardním programu předškolního vzdělávání.

Lze také jednoznačně doporučit, aby se „kroužky“ konaly až odpoledne. Pokud jsou takové aktivity nabízeny v průběhu dopoledne (často např. plavání), **nesmí žádným způsobem zasahovat do vzdělávání dle ŠVP a nemohou být uplatňovány na úkor jeho rozsahu a kvality**. Efektivní or-

Kurz lyžování dětí z mateřské školy. | ILLUSTRACNÍ FOTO

organizace vzdělávání v mateřské škole je jedním z kritérií České školní inspekce při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Pokud by realizace „kroužku“ měla nepříznivý dopad na provoz mateřské školy nebo průběh vzdělávání dle ŠVP (např. **narušení činností dětí v rámci plnění ŠVP z důvodu odchodu části dětí do kroužku, nevyvážený poměr spontánních a řízených činností v průběhu**

dne, omezení dostatečné doby pobytu dětí venku, narušování doby stanovené pro jídlo a odpočinek dětí), jsou negativní zjištění popisována v inspekční zprávě.

Splnit je také třeba některé povinnosti ve vztahu k zajištění dohledu. **Mateřská škola vykonává dohled nad dítětem od doby, kdy ho pedagog převezme od jeho zákonného zástupce, až do doby, kdy mu ho předá zpět. Po-**

kud tedy dítě odchází z mateřské školy do „kroužku“, je třeba, aby rodiče pověřili konkrétní osobu (např. lektora) k vyzvednutí a předání dítěte a pověření předali mateřské škole, a to i v případě, kdy výuka kroužku probíhá přímo v mateřské škole. Pokud „kroužky“ vedou přímo pedagogové školy, nesmí tak činit v pracovní době, a tudíž za tuto činnost ani nemohou být placeni ze státního rozpočtu. ...

Změna v zasílání záznamů o úrazech České školní inspekci

S účinností k 1. dubnu 2016 dochází k již dříve avizované změně ve způsobech zasílání záznamů o úrazech České školní inspekci. Od 1. dubna 2016 již nebude možné tuto povinnost plnit původním způsobem pomocí elektronických formulářů ZFO (opatřovaných elektronickým podpisem).

Bc. Kamil Melichárek
ředitel odboru ICT a hospodářské správy

O tomto kroku informovala Česká školní inspekce všechny školy a školská zařízení zapsané do školského rejstříku v dostatečném předstihu a tato informace byla včas sdělena také výrobcům informačních systémů pro školy.

Pořizování záznamů o úrazech je nadále možné dvěma způsoby:

1. Vyplňováním elektronických formulářů v informačním systému InspIS DATA ([videomanuál](#), [příručka](#))
2. Vyplňováním a odesláním záznamů prostřednictvím informačního systému, se kterým škola či školské zařízení pracuje (pokud dodavatel tohoto systému provedl integraci k systémům InspIS). Tato možnost je aktuálně k dispozici

pro uživatele školních informačních systémů **Bakaláři** a **Škola Online**. Ostatní výrobci prozatím na nabídku připojení svých produktů nezareagovali.

Česká školní inspekce i nadále nabízí všem výrobcům školních systémů možnost využití tzv. integračního rozhraní pro systémy InspIS, které kromě efektivní obsluhy agendy školních úrazů umožňuje také např. automatickou synchronizaci informací o třídách a žácích pro potřeby elektronického ověřování výsledků žáků prostřednictvím systému InspIS SET a mnoho dalších užitečných funkcí.

Nadále jsou záznamy o úrazech zasílány České školní inspekci

pouze v následujících případech:

- a) důsledkem úrazu je nepřítomnost dítěte, žáka nebo studenta ve škole nebo školském zařízení zasahující alespoň do dvou po sobě jdoucích vyučovacích dnů;
- b) jedná se o úraz smrtelný;
- c) je pravděpodobné, že bude poskytnuta náhrada za bolest a ztížení společného uplatnění způsobeného úrazem.

Záznam o úrazu je zpracováván na žádost zákonného zástupce také v případech méně závažných úrazů, pokud o to zákonný zástupce požádá (pokud nepožádá, byl by úraz evidován jen v knize úrazů). Záznamy o těchto méně závažných úrazech se ovšem nezasílají České školní inspekci. ...

Aktualizace hodnoticích kritérií

Česká školní inspekce zpracovává kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ve školách a školských zařízeních pro daný školní rok a podle školského zákona tato kritéria předkládá ke schválení Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy a zveřejňuje je mj. na svých internetových stránkách.

Mgr. Radovan Bogdanowicz

ředitel odboru hodnocení vzdělávací soustavy

Kvalitativně nová kritéria hodnocení používaná od začátku školního roku 2015/2016 (model tzv. kvalitní školy) jsou rozčleněna do 6 oblastí, postihujících všechny aspekty činnosti a působení škol. Každá oblast pak obsahuje několik dílčích kritérií s popisem jejich naplnění, a to na čtyřstupňové hodnoticí škále. Konstrukce kritérií umožňuje jejich využití také při sebehodnoticích činnostech jednotlivých škol.

Na základě ověřování nových kritérií v inspekční praxi připravuje Česká školní inspekce jejich aktualizaci, která se bude týkat několika aspektů. Soubor kritérií, který aktuálně představuje kritéria pro hodnocení předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání,

bude rozšířen také o **kritéria pro hodnocení základního uměleckého vzdělávání** (činnosti školních družin, školních klubů a středisek volného času) a **kritéria pro hodnocení dalších školských zařízení**, jako jsou školská ubytovací zařízení (domovy mládeže a internáty), diagnostické ústavy, výchovné ústavy, dětské domovy a střediska výchovné péče.

Rozšíření spektra kritérií se bude opírat o metodiky hodnocení uvedených zařízení připravené expertními týmy a ověřené inspekční praxí. Podkladem pro úpravy stávajících kritérií, podle nichž Česká školní inspekce již v tomto školním roce hodnotí, bude analýza jejich používání

v uplynulém období. V případě kritérií pro hodnocení kvality vyššího odborného vzdělávání budou úpravy vycházet z ověřování uskutečněného v průběhu března a dubna tohoto roku ve spolupráci s Asociací vyšších odborných škol.

Výsledkem procesu aktualizace hodnoticích kritérií bude komplexní materiál zahrnující všechny stupně vzdělávání, všechny druhy a typy škol a školských zařízení v rámci počátečního vzdělávání, s kompletním popisem čtyřstupňové hodnoticí škály tak, aby byl využitelný nejen pro inspekční činnost, ale také pro autoevaluační procesy a propojování externího hodnocení kvality a efektivity vzdělávání s vlastním hodnocením školy. ...

E-learningový kurz k hodnocení podle kritérií tzv. kvalitní školy

V těchto dnech připravuje Česká školní inspekce spuštění e-learningového kurzu věnovaného problematice kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání dle modelu tzv. kvalitní školy, který bude prezentovat nové nastavení hodnocení kvality a efektivity vzdělávání prováděného Českou školní inspekcí. Absolvováním kurzu získají účastníci informace o využití kritérií modelu tzv.

kvalitní školy, seznámí se s konkrétními nástroji pro zjišťování informací souvisejících se vzděláváním na různých druhích a stupních škol a také s metodickými doporučeními k hodnocení podle těchto kritérií. Kurz bude spuštěn ve dvou variantách, a to jak pro inspekční pracovníky, tak pro pedagogy. Cílem nabídky tohoto kurzu pro pedagogické pracovníky je motivovat školy a školská

zařízení k využívání hodnoticích kritérií pro vlastní hodnocení školy, a propojovat tak autoevaluaci s vnějším hodnocením. Kurz bude přístupný v systému InspIS E-LEARNING a bude zakončen osvědčením České školní inspekce.

O zpřístupnění kurzu bude Česká školní inspekce školy a školská zařízení informovat. ...

Mgr. Jaroslav Faltýn

vedoucí oddělení profesního rozvoje

Česká školní inspekce nově hodnotí i vyšší odborné školy

Česká školní inspekce v souladu s kompetencemi vymezenými školským zákonem hodnotila a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Mgr. Vladislava Coufalová, MBA
ředitelka odboru inspekční činnosti

Novela školského zákona pak upravila znění § 174 odst. 2 písm. b) a rozšířila kompetence České školní inspekce o hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných akreditovaných vzdělávacích programů. Umožnila tak řešit problém, na který už řadu let upozorňovala jak veřejnost, tak i školy samotné, tj. hodnotit podmínky, průběh a výsledky vzdělávání ve vyšších odborných školách.

Vzdělávání studentů ve vyšších odborných školách bylo jako specifický úkol zařazeno i do Plánu hlavních úkolů České školní inspekce na školní rok 2015/2016, inspekční činnost je pojata jako pilotní ověřování nově připravených hodnotících kritérií.

Česká školní inspekce důkladně analyzovala specifika vyššího odborného vzdělávání, jeho cíle, organizaci, pravidla pro jeho průběh a ukončování. Vstoupila do jednání s představiteli Asociace vyšších odborných škol a na společných jednáních se postupně vytvářela základní osnova plánované inspekční činnosti. Přihlédnuto bylo zejména k hlavnímu cíli vyššího odborného vzdělávání, tj. rozvíjet a prohlubovat znalosti a dovednosti studenta získané ve středním

vzdělávání a poskytovat všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností.

Ve spolupráci s Asociací vyšších odborných škol byla diskutována a pečlivě vybrána hodnotící kritéria jak pro podmínky a výsledky vzdělávání, tak pro pedagogické vedení škol. Připraveny byly rovněž položky pro hospitační záznam.

Pilotní inspekční činnost je prováděna ve vybraných vyšších odborných školách v Praze, ve Středočeském, Plzeňském, Jihočeském a Moravskoslezském kraji tak, aby skončila nejpozději koncem dubna 2016. Pilotní školy

vybrala Česká školní inspekce opět ve spolupráci s Asociací vyšších odborných škol.

Inspekční tým tvoří vždy dva školní inspektoři, jeden kontrolní pracovník a přizvaná osoba navržená Asociací vyšších odborných škol a přizvaná osoba vybraná Českou školní inspekcí, přičemž vždy jde o specialistu s odborností vztahující se k charakteru inspektované školy.

Po vyhodnocení pilotáže bude provedena revize postupů a sledovaných položek tak, aby mohla být v příštím školním roce ve vyšších odborných školách zahájena regulérní a pravidelná inspekční činnost. ...

Vybraná témata inspekční činnosti ve školním roce 2015/2016

V průběhu školního roku 2015/2016 Česká školní inspekce realizuje v rámci inspekční činnosti mimo jiné také některé specifické úkoly. Organizace plnění těchto úkolů byla rozvržena víceméně rovnoměrně do obou pololetí školního roku tak, aby nedocházelo k nadměrné zátěži inspektovaných škol.

Mgr. Radovan Bogdanowicz
ředitel odboru hodnocení vzdělávací soustavy

Inspekční zjišťování a hodnocení související se specifickými úkoly je uskutečňováno dvojí formou – prezenční inspekční činností ve školách a školských zařízeních a také prostřednictvím inspekčního elektronického zjišťování (INEZ), kdy informace k jednotlivým tématům podávají formou elektronického dotazníku ředitelé škol nebo jimi určení pedagogičtí pracovníci. Obsah řešení specifických úkolů byl připraven ve spolupráci s externími odborníky na problematiku jednotlivých témat.

V průběhu prvního pololetí Česká školní inspekce pracovala na osmi specifických úkolech:

► Vzdělávání žáků v jednotlivých vzdělávacích programech

Na základě inspekční činnosti zahrnující všechny základní školy, která se uskutečnila na přelomu září a října 2015, vydala Česká

školní inspekce v prosinci 2015 tematickou zprávu **Žáci vzdělávání v jednotlivých vzdělávacích programech základního vzdělávání**. Zpráva akcentuje mj. problematiku romských žáků a jejich zařazování do vzdělávacích programů.

► Péče poskytovaná v PPP/SPC žákům s LMP

Na začátku října 2015 provedla Česká školní inspekce inspekční činnost zaměřenou na oblast péče poskytované klientům s lehkým mentálním postižením ze strany školských poradenských zařízení. Výsledky byly zveřejněny v prosinci 2015 v tematické zprávě **Problematika péče poskytované školskými poradenskými zařízeními žákům s lehkým mentálním postižením ve školním roce 2014/2015**.

► Výuka soudobých dějin na 2. stupni základních škol a na středních školách

Zjištění z inspekční činnosti provedené na 2. stupni ZŠ a v SŠ doplnily informace INEZ zaměřené na míru zařazování témat soudobých dějin do výuky dějepisu, dotazníku pro učitele dějepisu a postojového dotazníku pro žáky 9. ročníku ZŠ a 2. ročníku SŠ. Tematická zpráva hodnotící poznatky České školní inspekce bude publikována v jarních měsících roku 2016.

► Vzdělávání v globálních a rozvojových tématech

Realizace úkolu se uskutečnila v základních a středních školách. V rámci inspekční činnosti byly mj. zjišťovány informace také od pedagogických pracovníků, kteří zařazují do obsahu svých vzdělávacích předmětů globální a rozvojová témata (globalizace, migrace, životní prostředí, diskriminace apod.). Výsledky inspekčních zjištění budou zveřejněny v tematické zprávě v jarních měsících roku 2016.

► **Vzdělávání v tématech etické výchovy**

Specifický úkol byl řešen v předškolním, základním a středním vzdělávání, inspekční činnost zaměřená na implementaci etické výchovy do vzdělávání v základních a středních školách byla doplněna o INEZ s modifikovaným obsahem pro mateřské, základní a střední školy. Souhrnná zjištění budou obsahem tematické zprávy, kterou ČŠI zveřejní v jarních měsících roku 2016.

► **Vzdělávání v oblasti bezpečnosti**

Specifický úkol se týká několika souvisejících témat vzdělávání – dopravní výchovy, přípravy občanů k obraně státu, ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí a k ochraně zdraví. Na plošný INEZ zahrnující školy předškolního, základního a středního vzdělávání navázala v základních a středních školách inspekční činnost na místě. Výstupem řešení specifického úkolu bude tematická zpráva zveřejněná v dubnu 2016.

► **Individuální vzdělávání žáků na 1. stupni základních škol**

V souvislosti s povolováním individuálního vzdělávání žáků na 1. stupni základních škol provedla Česká školní inspekce inspekční činnost v průběhu zkoušek těchto žáků a také kontrolu splnění podmínek pro povolení individuálního vzdělávání. Inspekce navazovala na předcházející INEZ, zjištění byla doplněna o informace z dotazníků pro zákonné zástupce/vzdělavatele žáků. Poznatky České školní inspekce jsou uvedeny v tematické zprávě Individuální vzdělávání žáků na 1. stupni základních škol zveřejně-

né na webových stránkách České školní inspekce.

► **Zápisy žáků do 1. ročníku základního vzdělávání**

Inspekční činnost zaměřená na organizaci zápisu dětí do prvního ročníku povinné školní docházky se uskutečnila v období od 15. ledna do 15. února 2016. Její součástí bylo také ověřování toho, do jaké míry školy využívají příslušná metodická doporučení MŠMT a veřejného ochránce práv. Poznatky České školní inspekce jsou obsahem tematické zprávy *Zápisy žáků do 1. ročníku základního vzdělávání*, která byla publikována na webových stránkách České školní inspekce.

Ve druhém pololetí školního roku bude Česká školní inspekce realizovat **devět specifických úkolů**:

► **Vzdělávání v tělesné výchově, podpora rozvoje tělesné zdatnosti a pohybových dovedností**

V rámci komplexní inspekční činnosti Česká školní inspekce provádí na vybraném vzorku škol hodnocení hodin tělesné výchovy, zjišťování podpory škol žákům při získávání pohybových dovedností a zdatnosti i mimo rámec hodin tělocviku. Doplnující informace poskytují učitelé tělesné výchovy a ředitelé škol formou INEZ. Výsledky budou prezentovány v tematické zprávě zveřejněné do konce školního roku.

► **Vzdělávání nadaných, talentovaných a mimořádně nadaných dětí a žáků**

Na INEZ týkající se podpory nadání v předškolním, základním a středním vzdělávání realizovaný v měsíci březnu navazuje činnost školních inspektorů přímo ve školách. Cílem těchto činností je

mj. získat vstupní informace před účinností vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Výstupem bude tematická zpráva, která bude zpracována a zveřejněna do konce školního roku.

► **Podpora rozvoje, dosažená úroveň a výsledky vzdělávání ve čtenářské, matematické a sociální gramotnosti**

Specifický úkol zahrnuje zjišťování formou INEZ, inspekční činnost na místě prováděnou na druhém stupni základních škol a ověřování výsledků vzdělávání na ZŠ a SŠ prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Souhrnná zjištění budou předmětem tematické zprávy zpracované a zveřejněné do konce školního roku.

► **Vzdělávání studentů ve vyšších odborných školách**

Inspekční činnost ve vyšších odborných školách je pojata jako pilotní ověřování hodnotících kritérií pro vyšší odborné školy a dalších hodnotících nástrojů. Výstupem z pilotáže bude aktualizace inspekčních nástrojů, poznatky budou publikovány ve výroční zprávě České školní inspekce za školní rok 2015/2016.

► **Organizace a průběh ukončování středního vzdělávání v oborech středního vzdělání s výučním listem a maturitní zkouškou**

Inspekční činnost bude provedena od 20. května 2016 do 30. června 2016 jako kontrola ve středních školách. Inspekční pracovníci se při inspekční činnosti zaměří na kontrolu dodržování příslušných ustanovení školského

zákona a prováděcích předpisů týkajících se ukončování vzdělávání ve středních školách. Zjištění budou zveřejněna ve výroční zprávě.

► Ochrana dětí a žáků před projevem šikany, diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Prezenční inspekční činnost v mateřských základních a středních školách zaměřená na opatření škol proti možným projevům šikany a diskriminace byla doplněna INEZ v základním a středním vzdělávání. Poznatky týkající se prevence i řešení těchto fenoménů ve školách budou zpracovány v tematické zprávě, která bude zveřejněna do konce školního roku.

► Vzdělávání dětí v zařízeních ústavní a ochranné výchovy

Inspekční činnost v zařízeních ústavní a ochranné výchovy je realizována prioritně v diagnostických ústavech, výchovných ústavech, v dětských domovech se školou a střediscích výchovné péče. Předmětem inspekční činnosti je hodnocení a kontrola dodržování právních předpisů. Při hodnocení škol a školských zařízení, která jsou zřizována MŠMT, se postupuje podle Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči. Inspekční zjištění budou obsažena ve výroční zprávě.

► Vzdělávání dětí a žáků se zdravotním postižením

Inspekční činnost je realizována od poloviny března do 17. června 2016 při komplexních inspekcích v mateřských, základních a středních školách. Hospitační činnost je plánována tak, aby se hospitační činnost uskutečnila v činnostech a vy-

učovacích hodinách, ve kterých probíhá vzdělávání dětí a žáků se zdravotním postižením. Poznatky z provedených inspekcí budou součástí výroční zprávy.

Spolupráce základních škol s orgány sociálně-právní ochrany dětí Na základě INEZ provedeného v základních školách bude od poloviny dubna 2016 uskutečněna inspekční činnost realizovaná především hospitacemi ve vyučovacích hodinách, ve kterých se vzdělávají žáci, při jejichž vzdělávání škola spolupracuje s orgány sociálně-právní ochrany dětí. Souhrn zjištění z inspekcí bude obsahem tematické zprávy.

Řešení čtyř specifických úkolů prostupuje prvním i druhým pololetím tohoto školního roku:

► Vzdělávání žáků ve středních školách s pedagogickými obory vzdělání

V období od listopadu 2015 do konce května 2016 probíhá ve středních školách s pedagogickými obory vzdělání, a to ve všech formách vzdělávání, tematická inspekce zaměřená na kvalitu přípravy budoucích pedagogů předškolního vzdělávání. Hospitační činnost školních inspektorů se týká především průběžné praxe žáků těchto škol. Poznatky budou obsaženy v tematické zprávě vydané do konce školního roku.

► Činnost asistentů pedagoga

INEZ zaměřený na využívání asistentů pedagoga školami a způsoby financování jejich činnosti proběhl v prvním pololetí školního roku. Navazující prezenční inspekce v základních školách jsou realizovány od března do června 2016. Poznatky z obou forem inspekční činnosti budou zahrnuty do výroční zprávy.

► Občanské vzdělávání

Po INEZ, který Česká školní inspekce realizovala v prvním pololetí, následuje prezenční inspekční činnost v základních a středních školách, jejíž součástí jsou mj. ankety pro učitele vzdělávající žáky v tématech občanského vzdělávání. Poznatky o implementaci občanského vzdělávání do výuky budou publikovány v tematické zprávě zveřejněné do konce školního roku.

► Zájmové vzdělávání

Hodnocení zájmového vzdělávání ve školních družinách, školních klubech a střediscích volného času uskutečňuje Česká školní inspekce v průběhu celého školního roku v rámci komplexní inspekční činnosti. Dílčí výstupy z této činnosti byly prezentovány v dokumentu Podmínky, průběh a výsledky vzdělávání ve školních klubech publikované na konci března 2016 na webových stránkách České školní inspekce, souhrnné informace budou obsahem samostatné kapitoly výroční zprávy. ...

TEMATICKÁ ŠETŘENÍ

Individuální vzdělávání žáků na 1. stupni základních škol (tzv. domácí vzdělávání)

Pokusné ověřování domácího vzdělávání žáků na 1. stupni základní školy probíhalo v České republice od roku 1998. Následně bylo jako forma individuálního vzdělávání od 1. ledna 2005 povoleno školským zákonem, který v § 41 upravuje podmínky pro povolení a zrušení individuálního vzdělávání, konání zkoušek a hodnocení individuálně vzdělávaných žáků a výdaje spojené s individuálním vzděláváním.

Mgr. Martina Ševců
oddělení metodik a analýz

V současné době je individuální vzdělávání povoleno stále pouze pro žáky 1. stupně základní škol. V březnu 2016 však Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky schválila novelu školského zákona, která umožňuje individuální vzdělávání i na 2. stupni základní školy. Bude-li celý legislativní proces úspěšně dokončen, lze předpokládat účinnost této novely k 1. září 2016.

Individuální vzdělávání žáků na 1. stupni

Tematická inspekční činnost byla realizována s cílem posoudit podmínky, průběh a výsledky individuálního vzdělávání na 1. stupni základních škol a poskytnout první relevantnější zpětnou vazbu o zkušenostech základních škol i vzdělávacího systému jako celku s touto formou alternativního vzdělávání. Inspekční činnost se skládala ze dvou částí – z inspekčního elektronického zjišťování (prosinec 2015, osloveny všechny školy, které mají alespoň jednoho individuálně vzdělávaného žáka, tj. 212) a z inspekční činnosti přímo v 54 vybraných školách (leden a únor 2016). Vzhledem ke skutečnosti, že individuálně vzdělávaní žáci mají povin-

nost konat každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byli přijati k plnění povinné školní docházky, byla prezenční inspekční činnost zaměřena především na průběh těchto zkoušek.

V posledních třech školních rocích byl zaznamenán výraznější nárůst v počtu individuálně vzdělávaných žáků. Ve školním roce 2015/2016 činí jejich počet 1 339. Důvodem nárůstu může být vedle demografického vývoje také rostoucí zájem zákonných zástupců o alternativní přístupy ke vzdělávání a také snaha vzdělávat své děti odlišně od způsobu, metod a forem, jakými je vzdělávání standardně ve školách realizováno.

Po formální stránce probíhá povolování individuálního vzdělávání žáků korektně v převážné většině škol. Drobné nedostatky byly zjištěny v žádostech zákonných zástupců.

Pro individuální vzdělávání se zákonní zástupci nejčastěji rozhodují proto, že upřednostňují jiné metody a formy výuky a kladou důraz na individuální přístup ke svému dítěti. Spolupráci se školou, která umožnila individuální vzdělávání jejich dítěte, hodnotí převážně pozitivně (88,8 % zákon-

ných zástupců nemá žádné výhrady). Nabízené konzultace s učiteli využívá přibližně polovina zákonných zástupců. Celkem 80,6 % zákonných zástupců individuálně vzdělávaných žáků by přivítalo možnost individuálního vzdělávání i na 2. stupni základní školy.

Zjištění České školní inspekce

Při prezenční inspekční činnosti bylo rozhovory s řediteli škol, zákonnými zástupci a vzdělavateli žáků potvrzeno, že část žáků není vzdělávána doma svým zákonným zástupcem, ale dochází do skupiny dalších individuálně vzdělávaných žáků, případně komunitní školy, kde je často vzdělavatelem bývalý učitel nebo osoba s vysokoškolským pedagogickým vzděláním (někdy je takové vzdělávání organizováno za úplatu). Dále bylo zjištěno, že v některých kmenových školách jsou zapsáni žáci s trvalým bydlištěm v jiném kraji České republiky. To bylo v některých případech důvodem konání zkoušky mimo kmenovou školu. Právní předpisy umožňují zákonným zástupcům zvolit jinou než spádovou školu. V tomto případě si zákonní zástupci volí takové školy, které jsou individuálnímu vzdělávání

TEMATICKÁ ŠETŘENÍ

nakloněny a mají s ním zkušenosti.

Individuálně vzdělávání žáci se příliš nezapojují do aktivit školy. Nejčastěji se účastní zahájení školního roku a návštěv kulturních programů a exkurzí s kmenovou třídou, podíl těchto žáků se pohybuje mezi 20 až 40 %. Do zájmových mimoškolních aktivit (např. ZUŠ, sportovní oddíly, letní dětské tábory apod.) se naopak zapojuje 95,2 % těchto žáků.

Průběh zkoušek

Při kontrole a hodnocení průběhu zkoušek žáků v individuálním vzdělávání byla zjištěna rozdílnost úrovně přezkoušení v důsledku chybějící opory v právních předpisech – školský zákon umožňuje široký přístup ke stanovení rozsahu a formy přezkoušení ředitelem školy.

Zkoušky se konaly nejčastěji jednotlivě za vzdělávací předměty/obory formou prezentace prací žáka s pomocí žákovského portfolia doplněné o kombinaci ústního a písemného zkoušení.

V 62,3 % škol bylo součástí přezkoušení sebehodnocení žáka. Ve většině navštívených škol byla zkouška konána individuálně, kdy u zkoušky byl jednotlivý žák (57,4 % škol), ve zbylém podílu škol zkoušku konalo více žáků současně. Byla však zaznamenána také kombinace obou přístupů, kdy část zkoušky proběhla pro všechny žáky současně (společně pro skupinu individuálně vzdělávaných žáků nebo účastí žáků v běžné výuce) a poté pokračovala individuálně. Zkoušejícími byli nejčastěji jednotliví učitelé s aprobací pro 1. stupeň základní školy. Průměrný čas zkoušky byl

jedna hodina. Všechny navštívené školy umožnily přítomnost zákonného zástupce/vzdělavatele žáka u přezkoušení. Tato možnost byla ze strany zákonných zástupců využita v 83,3 % škol.

Přibližně ve čtyřech pětinach škol převažovalo bezproblémové přezkoušení, organizace byla dobře zajištěna, obsah zkoušky odpovídal školnímu vzdělávacímu programu a školnímu řádu a žáci předvedli dobrou úroveň znalostí a dovedností.

V necelé pětina navštívených škol byli žáci zkoušeni pouze z vybraných předmětů, přezkoušení probíhalo např. formou rozhovoru nad žákovským portfoliem, který

byl zaměřen na to, co žáka baví, co se mu líbilo, dostatečně neověřovalo znalosti a dovednosti žáků. V některých případech v rozhovoru dominoval zákonný zástupce, nikoliv žák. Školy, ve kterých byl průběh zkoušek shledán problematickým, byly při závěrečném hodnocení upozorněny inspekčním týmem na nevhodnou formu přezkoušení a byla jim doporučena změna přístupu ke konání zkoušek.

Všichni zkoušení žáci v navštívených školách prospěli, z toho 83,1 % s vyznamenáním.

Stávající právní úprava individuálního vzdělávání vyhovuje 87,7 % ředitelů škol, kteří mají žáky v individuálním vzdělávání, přesto by

Tabulka 1 | Preferovali byste individuální vzdělávání dítěte v dalších etapách vzdělávání? – podíl zákonných zástupců (v %)

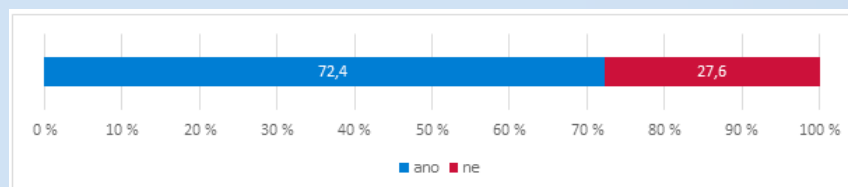
Individuální vzdělávání v dalších etapách	Podíl
ano, na 2. stupni ZŠ	80,6
ano, na střední škole	24,2
ne	19,4

Tabulka 2 | Způsoby přezkoušení žáků v individuálním vzdělávání – podíl škol (v %)

Přezkoušení se konalo formou	Podíl
prezentací prací žáka	87,0
kombinací písemné a ústní zkoušky	55,6
ústní zkoušky	37,0
prezentací výstupů projektu	29,6
jinak	24,1
písemné zkoušky	9,3

Pozn.: Součet odpovědí nedává 100 % – bylo možné vybrat více možností současně.

Tabulka 3 | Ocenil/a byste nějakou doporučující metodiku pro přezkušování žáků v individuálním vzdělávání? – podíl škol (v %)

TEMATICKÁ ŠETŘENÍ

přibližně tři čtvrtiny ředitelů uvítaly nějakou doporučující metodiku pro přezkušování žáků v individuálním vzdělávání.

Jako vhodné se ukázalo podrobněji definovat „závažný důvod k individuálnímu vzdělávání“ a „dostatečné podmínky pro individuální vzdělávání“.

Doporučení

Česká školní inspekce doporučuje doplnit Informaci a doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k individuálnímu vzdělávání“ a „dostatečné podmínky pro individuální vzdělávání“.

lovýchovy k individuálnímu vzdělávání o podrobnější vymezení formy přezkoušení.

Česká školní inspekce doporučuje doplnit Informaci a doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k individuálnímu vzdělávání o podrobnější vymezení pojmů „závažný důvod k individuálnímu vzdělávání“ a „dostatečné podmínky pro individuální vzdělávání“.

Vzdělávání v bezpečnostních tématech

Česká školní inspekce provedla v průběhu prvního pololetí 2015/2016 tematickou inspekční činnosti zaměřenou na vzdělávání v oblasti bezpečnosti v mateřských, základních a středních školách. Tematická inspekční činnost se skládala ze dvou částí – z inspekčního elektronického zjišťování (týkalo se plošně všech MŠ, ZŠ a SŠ) a z prezenční inspekční činnosti ve vybraných školách. Na přípravě a realizaci se podílela mezirezortní expertní skupina pro optimalizaci výuky bezpečnostních témat, kterou vedou představitelé Hasičského záchranného sboru ČR.

PhDr. Ondřej Andrys, MAE

náměstek ústředního školního inspektora

V rámci inspekční činnosti se Česká školní inspekce zaměřovala např. na organizaci, metody a formy vzdělávání, na vzdělávací pomůcky, na aprobace učitelů a DVPP, na ověřování znalostí dětí a žáků v bezpečnostních tématech nebo na názory a postoje pedagogů a ředitelů škol k těmto tématům.

Vzdělávání v oblasti bezpečnosti je komplexním tématem průřezově zasahujícím více vzdělávacích předmětů či oblastí. Zahnuje dopravní výchovu, výchovu k ochraně zdraví, vzdělávání k ochraně za běžných rizik a mimořádných událostí a přípravu občanů k obraně státu, přičemž pouze některá dílčí témata jsou

obsahem vzdělávání na všech stupních škol. Výsledky inspekční činnosti jsou podrobně popsány v tematické zprávě zveřejněné na webových stránkách České školní inspekce. Rámcově lze shrnout, že většina škol se více než okrajově věnuje problematice dopravní výchovy a ochrany zdraví a také tématům spojeným s ochranou člověka za běžných rizik a mimořádných událostí. Z organizačního hlediska výrazně převažuje zařazování obsahu v rámci integrovaných bloků a různých jiných předmětů. Pedagogové se v posledních dvou letech nejvíce zapojovali do DVPP v oblasti ochrany zdraví a ochrany člověka za běžných ri-

zik a mimořádných událostí, podíl pedagogických pracovníků, kteří se věnují výuce bezpečnostních témat a kteří za poslední dva roky neabsolvovali žádné DVPP, je však vysoký. Z metod a forem vzdělávání převažují různé hry, soutěže, exkurze, besedy, praktická cvičení a projektové dny, školy provádí cvičné evakuace a nácviky první pomoci, účastní se také dopravních soutěží. Pro ověřování znalostí a dovedností v tématech bezpečnosti jsou nejčastěji využívány praktické činnosti. Naprostá většina ředitelů škol je přesvědčena, že vysokoškolská příprava budoucích učitelů by měla zahrnovat také bezpečnostní témata.

TEMATICKÁ ŠETŘENÍ

| Zápisy do 1. ročníku základní školy

Tematická inspekční činnost zaměřená na kontrolu zápisů dětí do 1. ročníku základní školy byla provedena v termínu od 15. ledna do 15. února 2016 přímo ve vybraných základních školách. Česká školní inspekce kontrolovala dodržování povinností ze strany ředitele školy, sledovala též plnění povinností obecního úřadu, kontrolovala průběh zápisů do 1. ročníku základní školy a dále zjišťovala, jaké informace požadují školy od zákonných zástupců dětí.

Mgr. Zdeněk Modráček
oddělení metodik a analýz

Česká školní inspekce v minulosti opakovaně upozorňovala na nejednotnost praxe při realizaci zápisů do 1. ročníku základního vzdělávání. Zatímco v některých školách je zápis organizován jako motivační, posuzování dovedností je pouze orientační a probíhá přirozenou hravou formou, v jiných školách se forma zápisu přibližuje téměř formátu přijímacích zkoušek. Cílem tematické inspekční činnosti bylo zjistit, zda se zápisy odehrávají korektně a zda na děti nejsou kladeny nepřiměřené nároky. Současně bylo ověřováno, zda nedochází k přijímání dětí mimo spádové obvody na úkor dětí spádových.

Povinnosti ředitele školy

Ředitel školy má dle § 46 odst. 1 školského zákona povinnost stanovit místo a dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání a oznámit to způsobem v místě obvyklým. V naprosté většině navštívených škol (99,1 %) ředitel školy místo a dobu zápisu stanovil.

Zápis do 1. třídy nejčastěji školy oznamují na svých webových stránkách (97,7 % škol) nebo na úřední desce školy, na nástěnce nebo obdobné ploše ve škole (93,9 %), dále v místním periodiku,

zpravodaji a na úřední desce zřizovatele.

V důsledku vyššího zájmu o některé školy a nedostatečné kapacity škol stanovují ředitelé škol konkrétní kritéria přijetí do 1. ročníku základního vzdělávání. Školský zákon ukládá řediteli spádové školy povinnost přednostně přijmout žáky s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu, a to do výše povoleného počtu žáků uvedené ve školském rejstříku. Kritéria přijetí mimo spádovosti školský zákon nestanovuje. Jednotlivá kritéria byla při inspekční činnosti posuzována podle zásady rovného přístupu ke vzdělávání, plně v souladu se zmíněným doporučením veřejné ochránkyně práv.

Základním zákonným kritériem přijetí u zápisu dětí do 1. ročníku je spádovost. Třetina škol, které byly při inspekční činnosti navštíveny, měla kromě spádovosti i jiná kritéria přijetí. Nejčastějším jiným kritériem pro přijetí dítěte po spádovosti bylo vzdělávání staršího sourozence ve škole (75,7 % škol), dále měly přednost děti s odkladem povinné školní docházky (21,5 %) a hrála roli i vzdálenost bydliště od školy (17,8 %). V několika případech se jako kri-

térium objevilo zaměstnání rodiče ve škole (5 škol). Takové kritérium sice nemusí být nutně v rozporu se zákonným požadavkem na rovný přístup ke vzdělávání, nicméně lze jej jednoznačně považovat za nevhodné. Tato skutečnost byla s řediteli dotčených škol probrána.

Ve 4 školách bylo kritériem datum (pořadí) přijetí přihlášky, což je v rozporu se zákonem, neboť zákonní zástupci dětí mají pro podávání přihlášek stanoven termín vždy od 15. ledna do 15. února a datum přijetí přihlášky by pak bylo s ohledem na výše uvedené právo nepřípustně omezující. Nesoulad kritérií se zákonem byl dále zjištěn ve třech školách – ve dvou školách kritéria neobsahovala přednostní přijetí žáků s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu a v jedné škole byla zjištěna diskriminace podle pohlaví (rovnoměrné zastoupení dívek a chlapců ve třídě). Po upozornění Českou školní inspekci ředitelka školy diskriminační kritérium odstranila. Protože k odstranění tohoto kritéria došlo ještě před vlastním zahájením zápisů v dané škole, k diskriminaci nedošlo.

Nevhodná kritéria a kritéria, která byla přímo v rozporu se záko-

TEMATICKÁ ŠETŘENÍ

nem, byla s řediteli dotčených škol v průběhu inspekční činnosti a při závěrečném rozhovoru rozebrána. Daným školám pak byla také uložena lhůta pro přijetí opatření k napravení zjištěného nedostatku.

Průběh zápisu

Podle doporučení MŠMT k organizaci zápisů k povinné školní docházce lze zápis rozdělit na dvě části – formální a motivační. Při formální části jde o zahájení správního řízení k přijetí k povinné školní docházce, kdy zákonný zástupce předá škole požadované dokumenty (žádost o přijetí k povinné školní docházce). Při motivační části je pak dítě přítomno zápisu a může docházet k orientačnímu posouzení jeho školní připravenosti. Úroveň dosažených znalostí a dovedností by měl zjišťovat pedagog při neformálních aktivitách s dítětem (rozhovor, hra, připravené cílené aktivity zaměřené na zhodnocení určitých dovedností dítěte, prohlídka školy).

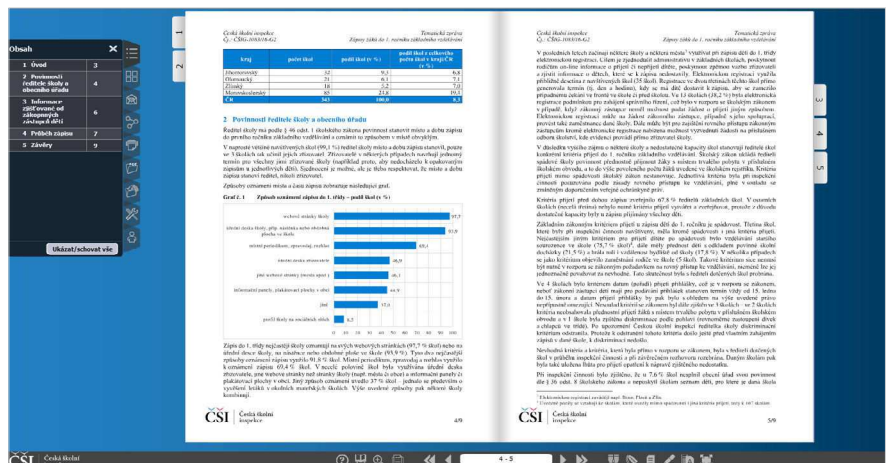
Testování (např. Kern-Jiráskův test a jeho modifikace), stejně jako i jiné formy zápisu, by mělo mít pro dítě pouze motivační charakter a mělo by poskytnout doporučení pro zákonné zástupce. V žádném případě by výsledky v testu školní zralosti neměly mít vliv na rozhodnutí o přijetí dítěte. Testování dětí provádělo 2,8 % škol (8 škol). Šlo o testy školní zralosti nebo testy sestavené na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. V jedné škole pak měl výsledek testu vliv na rozhodnutí o přijetí, což bylo třeba posoudit jako nepřijatelné. ...

Tabulka 1 | Forma zápisu do 1. ročníku základní školy

Forma zápisu	Podíl škol (v %)
plnění zadaných úkolů (aktivity zaměřené na zhodnocení dovedností)	95,8
rozhovor	94,0
hra	66,2
prohlídka školy	34,9
testování	2,8
jiná	2,1

Závěry

- Inspekční činností v průběhu zápisů bylo zjištěno, že většina zápisů probíhá vhodným způsobem, přiměřeným věku dítěte.
- V motivační části zápisu převažuje plnění úkolů ověřujících školní zralost, rozhovor dítěte s pedagogem a hry.
- Testování bylo zaznamenáno pouze v 8 navštívených školách, z toho v jedné mělo dopad na rozhodnutí o přijetí.
- Doba a místo zápisu byly nejčastěji zveřejňovány na webových stránkách školy a na úřední desce školy.
- Elektronickou registraci při zápisu dětí do 1. třídy využila přibližně desetina navštívených škol.
- Kritéria přijetí před dobou zápisu zveřejnilo 67,8 % ředitelů základních škol, v ostatních školách nebyla stanovena z důvodu dostatečné kapacity školy.
- Třetina škol stanovila kromě spádovosti i jiná kritéria. Nejčastěji šlo o vzdělávání staršího sourozence ve škole nebo odloženou povinnou školní docházku.
- Kritéria přijetí byla s výjimkou několika škol v souladu se zákonem.
- Většina škol postupovala při zápisu do 1. třídy základního vzdělávání podle Doporučení k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 10. července 2014, č. j. MŠMT-10670/2014.
- Hlavním důvodem pro výběr školy soukromého či církevního zřizovatele byl individuální přístup (méně žáků ve třídě) a zaměření školy.

Rizikové jevy ve školách podle zjištění České školní inspekce

V rámci komplexní inspekční činnosti Česká školní inspekce dlouhodobě monitoruje výskyt rizikového chování žáků ve školách. V letošním roce Česká školní inspekce provádí v oblasti šikany samostatné tematické šetření.

Četnost případů rizikového chování dětí v mateřských školách je stále velmi nízká. Dle sdělení ředitelek a ředitelů inspektovaných mateřských škol patřily mezi rizikové jevy v **mateřských školách** nejčastěji agrese, násilí či ublížení na zdraví (3,5 % MŠ), poškozování majetku (2,7 %), verbální agrese vůči

pedagogovi (2,5 % MŠ) a v nejnížší míře šikana (1,1 % MŠ).

Mezi nejčastější **případy rizikového chování žáků základních škol** patří záškoláctví, šikana, agrese, násilí, či ublížení na zdraví, poškozování majetku a verbální agrese vůči učiteli. **Na středních školách** pak také vede záškoláctví následováno

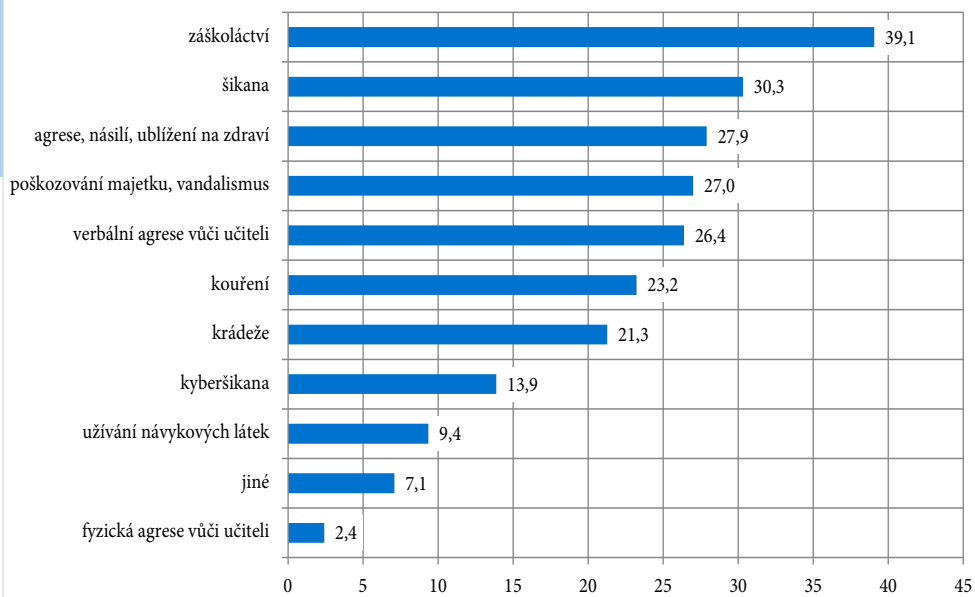
kouřením, poškozováním majetku a vandalismem, verbální agrese vůči učiteli, krádežemi a šikanou.

Níže přinášíme přehled četnosti výskytu řešených případů rizikového chování žáků na inspektovaných základních a středních školách ve školním roce 2014/2015. ...

Graf 1 |

Výskyt řešených příkladů rizikového chování v základním vzdělávání - podíl škol v %

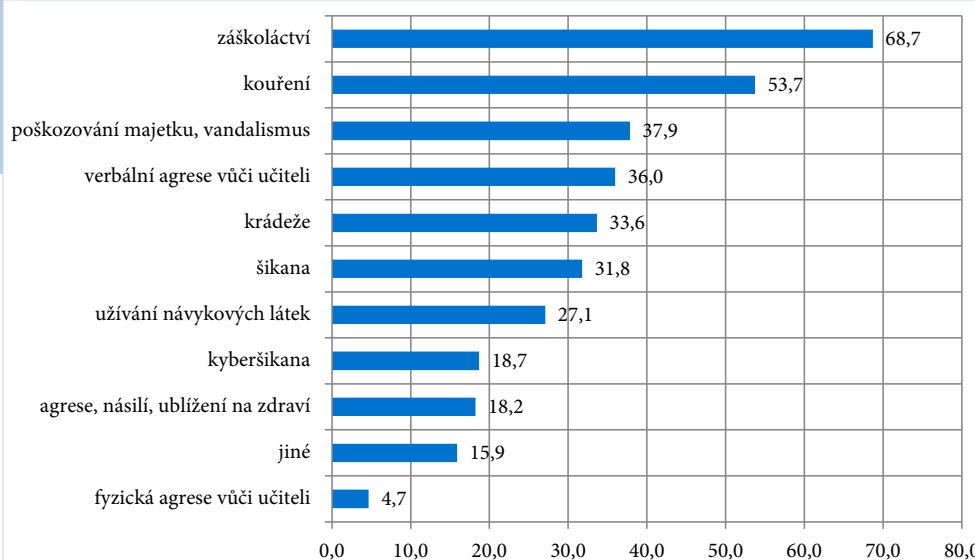
Inspektované základní školy v 96,9 % mají a využívají preventivní systémy zaměřené na omezení rizikového chování a pravidelně, nejčastěji pololetně, je vyhodnocují. Primární prevenci zaměřují především na záškoláctví, šikanu, kyberšikanu, projevy rasismu, vandalismus a užívání návykových látek.

Graf 2 |

Výskyt řešených příkladů rizikového chování ve středním vzdělávání - podíl škol v %

Ze zjištění České školní inspekce vyplývá, že záškoláctví je u žáků základních i středních škol nejčastějším rizikovým chováním. Naopak fyzická agrese vůči učiteli patří u obou skupin k nejméně frekvencovaným rizikovým projevům žáků (na inspektovaných ZŠ ho označilo jako problém 2,4 % škol, na středních pak 4,7 %).

Zdroj: Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2014/2015. Praha: Česká školní inspekce, prosinec 2015.

Jak řešit šikanu ve školách

Škola má v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit jednoznačnou odpovědnost za děti, žáky a studenty. Kromě vytváření podmínek pro jejich zdravý vývoj má současně předcházet vzniku rizikového chování (tzn. i šikany a dalších sociálně patologických jevů). V případě zjištění šikanování musí pedagogický pracovník neprodleně zasáhnout a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc a vhodnou podporu. Důležité je existenci šikany nepopírat či zlehčovat a řešit ji už při prvních projevech.

Mgr. Gabriela Francová

kancelář náměstka ústředního školního inspektora

K problematice šikanování na školách vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v minulosti několik metodických materiálů a doporučení zabývajících se jak prevencí, tak i jejím řešením.

Metodická podpora MŠMT

V červenci 2013 byl schválen **Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování na školách a školských zařízeních** (Dokument MŠMT č.j. MSMT- 22294/2013-1). Nejenom pedagogickým pracovníkům přináší základní informace k řešení tohoto vysoce rizikového chování. Vymezuje fenomén školního šikanování a kyberšikany, povinnosti školy chránit děti před šikanou a východiska pro účinné řešení šikany. Kromě toho specifikuje školní program šikanování a jeho 13 hlavních součástí. Na závěr přibližuje úlohu České školní inspekce a zřizovatelů v této problematice.

V návaznosti na konkrétní výsledky šetření České školní inspekce týkající se závažného případu šikany na pražské Střední průmyslové škole Na Třebešíně připravuje ministerstvo školství aktualizaci tohoto metodického pokynu. Materiál by měl být nově doplněn také o téma šikany učitele nebo učitelky žákem.

Dalším materiálem schváleným vedením MŠMT je **Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže** (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28). V dokumentu je vymezena aktuální terminologie a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu a školního řádu. Jsou zde také popsány jednotlivé instituce v systému prevence a úloha pedagogického pracovníka, definován Minimální preventivní program a představeny doporučené postupy škol a školských zařízení při výskytu vybraných rizikových forem chování dětí a mládeže. Metodické doporučení je doplněno 20 přílohami „Co dělat, když – Intervence pedagoga“ s příklady jednotlivých druhů rizikového chování ve školním prostředí, a to od užívání návykových látek, poruchy příjmu potravy, přes šikanu, syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte, až po záškoláctví, rizikové sexuální chování nebo extremismus, rasismus a xenofobii.

Oba metodické dokumenty najdete na webových stránkách MŠMT.

Na webu MŠMT je školám k dispozici další nástroj nápo-
mocný k řešení rizikového chová-

ní žáků – **Individuální výchovný plán** (známý pod názvem Smlouvy s rodiči).

Intervenční místa

Prevenici a řešení výukových a výchovných potíží zajišťují ve všech krajských městech a ve většině bývalých okresních měst pedagogicko-psychologické poradny. Metodickou podporu poskytují v regionech také střediska výchovné péče. Pro okamžitou pomoc při výskytu šikany zřídilo MŠMT letos v březnu e-mailovou adresu prevence@msmt.cz, na kterou se může se svými podněty a dotazy obrátit kdokoliv z ředitelů, učitelů, rodičů i dětí. V otázkách šikany lze kontaktovat také školského ombudsmana.

- ✓ **Více o navrhovaných opatřeních k oblasti šikany ve školním prostředí**
- ✓ **Přehled institucí poskytujících metodickou pomoc a poradenství v oblasti šikany**
- ✓ **Poznámky k možnostem právního řešení problematiky šikany ve školách**

Podrobnější oblasti sledování a hodnocení výskytu rizikových jevů ve školách připravuje pro školní rok 2016/2017 ve spolupráci s externími odborníky také Česká školní inspekce. ...

Dva scénáře pro každou školu

(Na základě Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních)

Schéma 1 | Základní scénář pro obyčejnou počáteční šikanu (Kolář 2011)

1. **Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany**
2. **Rozhovor s informátory a oběťmi**
3. **Nalezení vhodných svědků**
4. **Individuální rozhovory se svědky**
(nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory)
5. **Ochrana oběti**
6. **Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru**
  - a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
  - b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku).
7. **Realizace vhodné metody**
  - a) Metoda usmíření;
  - b) Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči).
8. **Třídní hodina**
  - a) Efekt metody usmíření;
  - b) Oznámení potrestání agresorů.
9. **Rozhovor s rodiči oběti**
10. **Třídní schůzka**
11. **Práce s celou třídou**

Schéma 2 | Základní krizový scénář pro výbuch pokročilé šikany – Poplachový plán pro tzv. školní lynčování (Kolář 2011)

- A. První (alarmující) kroky pomoci**
  1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
  2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
- B. Příprava podmínek pro vyšetřování**
  3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
  4. Zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
  5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
  6. Oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům.
- C. Vyšetřování**
  7. Rozhovor s obětí a informátory;
  8. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
  9. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
  10. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi).
- D. Léčba**
  11. Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Komentář k jednotlivým krokům viz metodické doporučení MŠMT nebo kniha KOLÁŘ, Michal. *Nová cesta k léčbě šikany*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-871-5.

V jakém případě vyzoomět Policii ČR a OSPOD

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, bývá to často u pokročilé šikany, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení. Jestliže má pedagog podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě, že rodiče odmítají spolupracovat se školou a opakovaně se odmítají zúčastňovat výchovných komisí, je škole povinná vyzoomět OSPOD.

Zdroj: *Co dělat, když – Intervence pedagoga – Školní šikanování (Příloha č. 6 Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních)*

Důležité znaky šikanování

- ✓ Záměrnost
- ✓ Cílenost
- ✓ Opakování (není podmínkou)
- ✓ Nepoměr sil
- ✓ Bezmocnost oběti
- ✓ Nepříjemnost útoku
- ✓ Samočelnost agrese

Zdroj: *Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních*

Semináře Úpravy ŠVP v systému InspIS ŠVP po změně RVP ZV

Od 1. září 2016 se žáci základních škol budou vzdělávat podle upraveného rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Do tohoto data musí základní školy upravit své školní vzdělávací programy (základní školy praktické pak nejpozději do roku 2018).

Mgr. Jaroslav Faltýn
vedoucí oddělení profesního rozvoje

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) proto ve spolupráci s Českou školní inspekcí zařadil do své nabídky semináře zaměřené na úpravy školních vzdělávacích programů v systému InspIS ŠVP, který je vhodnou pomůckou, jež může školám práci na úpravách školních vzdělávacích programů výrazně usnadnit. Od 18. dubna do 31. května 2016 nabídne NIDV vedoucím a pedagogickým pracovníkům základních škol více než 100 seminářů ve všech krajích ČR.

Cílem seminářů je informovat o tom, jak se změny RVP ZV projeví v ŠVP a zejména umožnit školám využít pro úpravy vlastních ŠVP elektronický systém InspIS ŠVP. Semináře nemají stanovenou žádnou potřebnou vstupní úroveň ozeznámení se systémem InspIS ŠVP. Jsou určeny jak účastníkům ze škol, které již v systému své ŠVP mají, tak zájemcům, kteří by InspIS ŠVP jako pomůcku pro úpravu ŠVP teprve začali využívat.

Co bude obsahem

Obsahem akcí bude tedy samotný upravený RVP ZV po odstranění Přílohy 2 RVP ZV upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV

-LMP) a s úpravami některých dalších součástí podle novely školského zákona a podle vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Dále semináře nabídnou především instruktáž k ovládnutí a využití systému InspIS ŠVP, který pro usnadnění zpracování i kontroly vlastního ŠVP školou vytvořila Česká školní inspekce. Školy, které již mají v systému schválený a vydaný ŠVP, mají možnost vydat novou verzi vlastního ŠVP. Systém v takovém případě automaticky detekuje, zda není platná aktuálnější verze RVP. Je-li tomu tak, vytvoří se nový ŠVP rovnou podle aktuálního RVP a škola nemusí nic opakovaně zadávat. V takto vygenerovaném ŠVP provede škola potřebné úpravy. Konkrétně v charakteristice ŠVP vyplní nové, automaticky zobrazené formulářové položky (systém uživatele vede). Týkají se zabezpečení výuky žáků se ŠVP a zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných. Dále je potřeba aktualizovat celý formulář, jako například datum vydání ŠVP a další údaje. V učebním plánu je pak potřeba vzhledem ke změně

RVP ZV upravit čerpání hodinové dotace pro český jazyk a literaturu na prvním stupni.

Podoba seminářů

Instruktáž i práci se školními vzdělávacími programy si budou moci účastníci prakticky vyzkoušet na zapůjčených PC, které pro ně budou připraveny ve školicích místnostech. Každý účastník si může, například na flash disku, přinést vlastní ŠVP a pracovat přímo s ním. Účastníci ze škol, které již v systému ŠVP mají, budou moci během semináře pracovat přímo s ním. To vše pod vedením zkušených lektorů. Pozvánka na seminář je k dispozici [zde](#). ...

Termíny seminářů v roce 2016

18., 19., 20., 21., 25., 26., 27., 28. dubna | Hl. město Praha, Středočeský kraj, Liberecký kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj, Plzeňský kraj

18., 19., 25., 26., 27., 28. dubna | Pardubický kraj

2., 3., 4., 5., 9., 10., 11., 12. května 2016: Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Zlínský kraj, Jihomoravský kraj

4., 5., 18., 19., 23., 24., 25., 26. května | Kraj Vysočina

16., 17., 18., 19., 23., 24., 25., 26. května | Jihočeský kraj

16., 17., 18., 19., 24., 25., 30., 31. května | Královéhradecký kraj

Právní aktuality

Schválené právní předpisy:

- **Zákon č. 379/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů**, ve znění pozdějších předpisů, nabyl účinnosti dne 12. ledna 2016.

Pracovní poměr na dobu určitou může být s pedagogickými pracovníky uzavřen vždy minimálně na 12 měsíců, tedy nikoli od září do června. Pozn. nevztahuje se na uzavírání pracovního poměru na dobu určitou na dobu překážek v práci nebo s pedagogem, který nemá odbornou kvalifikaci (§ 22 odst. 7 zákona).

Dále došlo k rozšíření způsobů získání odborné kvalifikace pro vyučování uměleckých předmětů (magisterský studijní program v oblasti umění studijního oboru umělecko – pedagogického zaměření).

O této novele jsme informovali již v dřívějším čísle (o připravované legislativě).

- **Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných**, nabyde účinnosti 1. září 2016. Navazuje na změnu školského zákona.

Nová vyhláška zachovává některá z pravidel zatím účinné vyhlášky č. 73/2005 Sb., která v celé řadě případů upřesňuje či doplňuje. V souladu s novým pojetím ŠVP ve školském zákoně je kladen důraz zejména na informovaný souhlas a další mechanismy, které mají zabránit neoprávněnému zařazování žáků do „kategorie ŠVP“.

Příloha č. 1 vyhlášky stanovuje členění podpurných opatření do stupňů, pravidla jejich použití a normovanou finanční náročnost opatření II. až V. stupně. Další přílohy upravují vzor IVP a plánu pedagogické podpory (více [zde](#)).

- **Vyhláška č. 54/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 274/2009 Sb., o škol-**

ských zařízeních, u nichž se nejvyšší povolené počty dětí, žáků a studentů nebo jiných obdobných jednotek vedených v rejstříku škol a školských zařízení neuvádějí, nabyde účinnosti 1. června 2016.

Nadále se bude nejvyšší povolený počet uvádět v rejstříku i pro školní klub.

V legislativním procesu:

- **Návrh novely školského zákona, senátní tisk č. 237** byl projednán dne 20. dubna 2016 na 22. schůzi Senátu Parlamentu ČR.

Dále jsou uvedeny nejzásadnější změny. Na finální znění je však třeba vyčkat až do konce legislativního procesu.

Předškolní vzdělávání: Povinné předškolní vzdělávání od školního roku, v němž dítě dosáhne šesti let. Zakotveny jsou i možnosti jak plnit povinné předškolní vzdělávání bez pravidelné docházky do MŠ (přípravná třída, individuální vzdělávání, vzdělávání v zahraniční škole atd.). Dále má být jasně zakotveno, že předškolní vzdělávání není určeno pro děti, které nedosáhly dvou let věku (nyní neurčitá hranice „zpravidla od tří let“, která umožnila vzdělávání i dětí mladších).

Základní vzdělávání: Povolení individuálního vzdělávání na druhém stupni.

Střední vzdělávání: Jednotná přijímací zkouška. Zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu k nakládání s nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi a k vykonávání činností spojených s nebezpečnou expozicí prachu při praktickém vyučování.

Řízení škol: Reakce na riziko „dvojvládní“ v případě, že soud rozhodne o neplatnosti výpovědi předchozího ředitele školy a tedy jeho návratu na místo. Má zde být zvláštním důvodem

pro odvolání stávajícího ředitele, a to s odstupným.

Kompetence České školní inspekce: Nově má být Česká školní inspekce zmocněna k provádění inspekční činnosti i na místech, kde probíhá individuální vzdělávání. Dále má hodnotit podmínky a průběh poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Výslovně bude zakotveno též provádění INEZ.

Další dokumenty:

- Dne 22. února 2016 vydané **Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání**, účinné je pro tzv. běžné třídy od 1. září 2016, pro školy, ale i třídy, které měly ŠVP upravené podle RVP ZV – přílohy upravující vzdělávání žáků s LMP je účinné od 1. září 2018.

Stanoviska

- Česká školní inspekce vydala v dohodě s MŠMT **stanovisko k placeným kroužkům v předškolním vzdělávání**. Bohužel se nepodařilo nalézt jednoznačnou hranici toho, v jaké době a za jakých podmínek jsou kroužky v MŠ akceptovatelné. Nadále je tedy třeba vycházet z dosavadního postupu, jakkoli je pro samotné MŠ těžko uchopitelný. Mimo školní aktivity nemohou být poskytovány na úkor rozsahu a kvality vzdělávání dle ŠVP. Nelze vyloučit mimoškolní aktivity v dopoledních hodinách.

- MŠMT vydalo **doporučení pro mateřské školy k problematice pozdního vyzvedávání dítěte z mateřské školy po ukončení provozu**. ...

Mgr. Marie Picková
vedoucí oddělení kanceláře úřadu

Česká školní inspekce spolupracuje s ministrem pro lidská práva

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Jiří Dienstbier podepsali v říjnu 2014 memorandum o dlouhodobé spolupráci při realizaci práva na vzdělání, se zvláštním důrazem na vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci tohoto memoranda pak byla vytvořena speciální expertní skupina složená ze zástupců Úřadu vlády ČR, České školní inspekce, neziskového a akademického

sektoru, která se v pravidelných intervalech schází a diskutuje nejrůznější otázky související se vzděláváním osob se speciálními vzdělávacími potřebami v tom nejširším slova smyslu a s hodnocením a kontrolou jeho kvality a efektivity. Konkrétně se pak tato pracovní skupina podílí např. na přípravě i realizaci některých specificky zaměřených inspekčních akcí (např. vzdělávání dětí a žáků se zdravotním postižením, kontrola zápisů do 1. ročníků základního vzdělává-

ní apod.). Poslední jednání této expertní skupiny se uskutečnilo dne **26. dubna 2016** pod vedením náměstka ústředního školního inspektora Ondřeje Andryse a zástupce náměstkyně ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Davida Beňáka. ...

FOTO | Lucie Kovaříková, ČŠI

Česká školní inspekce podporuje reformy vzdělávacího systému na Ukrajině

Česká školní inspekce se již od roku 2014 účastní transformačních aktivit a reforem vzdělávacího systému na Ukrajině. Děje se tak pod hlavičkou Asociace pro mezinárodní otázky a s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR a České rozvojové agentury. Představitelé České školní inspekce se zaměřují zejména na předávání zkušeností s hodnocením kvality a efektivity vzdělávání a s realizací mezinárodních hodnocení výsledků vzdělávání typu PISA. Od roku 2014 se uskutečnilo několik pracovních jednání zástupců České školní inspekce s představiteli nejrůznějších ukrajinských institucí, jako je Ministerstvo školství a vědy Ukrajiny, Ukrajinský institut pro hodnocení kvality vzdělávání nebo školský odbor kyjev-

ské oblasti, a to jak v Praze, tak v Kyjevě. Přátelské vztahy Česká školní inspekce navázala také se Státní inspekcí vzdělávacích institucí Ukrajiny a připravuje podepsání memoranda o spolupráci. Ukrajínští partneři velmi stojí

o zkušenosti České školní inspekce v uvedených oblastech a opakovaně prokazují značné úsilí reformovat vzdělávací systém Ukrajiny a přiblížit ho evropským standardům, s využitím zejména českých zkušeností. ...

Členky delegace z Ukrajiny (ředitelky ukrajinských škol, zástupkyně Ministerstva školství a vědy Ukrajiny a Krajského úřadu Kyjevské oblasti) na jednání s vedením České školní inspekce.

FOTO | Hana Novotná, ČŠI